

Jaarverslag 2018 STOVOG

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized 'L' or similar character.

BESTUURSVERSLAG 2018

Publieksversie

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3.
1 Verplichte thema's vanuit wet-regelgeving.....	5.
1.1 Beleggen en belenen.....	5.
1.2 Bestedingsplan doelsubsidie Prestatiebox 2018.....	6.
2 Visie en besturing.....	8.
2.1 Missie en Visie.....	8.
2.2 Besturing: College van Bestuur.....	9.
2.3 Naleving branchecode.....	10.
2.4 Verslag toezichthoudend orgaan.....	11.
2.5 Omgeving	13.
3 Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	15.
4 Bedrijfsvoering	18.
4.1 Algemene inleiding, belangrijkste financiële doelstellingen met tabel financiële..... kerncijfers.....	18.
4.2 Beleidsontwikkeling.....	19.
4.3 Onderwijs: Het Coornhert Gymnasium, een categorale school voor VWO.....	20.
4.4 Onderwijs: GSG Leo Vroman.....	23.
4.5 Onderwijs: GSG Het Segment.....	25.
4.6 Duurzaamheid.....	28.
5 Toekomstige ontwikkelingen.....	31.
6 Regeling jaarverslaggeving onderwijs.....	36.
6.1 Continuïteit, balans met tabel en toelichting.....	36.
6.2 Kengetallen leerlingen en personele bezetting.....	37.
6.3 Balans per ultimo met tabel en toelichting.....	38.
6.4 Raming baten en lasten met tabel en toelichting.....	39.

Voorwoord

De Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda (StOVOG) is een schoolbestuur van scholen voor voortgezet onderwijs in Gouda, een categoriaal gymnasium, een smalle scholengemeenschap en een school voor praktijkonderwijs.

Met dit bestuursverslag willen we inzicht geven in de activiteiten van StOVOG in 2018.

We besteden ook dit jaar aandacht aan de meest belangrijke thema's op het terrein van kwaliteit, personeel, onderwijs, leerlingen en financiën. Wij melden de meest belangrijke ontwikkelingen en resultaten.

Wij verantwoorden ons echter niet alleen via het bestuursverslag en de jaarrekening. De 'StOVOG-scholen' verantwoorden zich in het project Vensters Voor Verantwoording. Op basis van belangrijke indicatoren als leerresultaten, tevredenheidsonderzoeken, leerlingensamenstelling, onderwijsuitgangspunten, personeelsbeleid en financiën willen we een goed beeld schetsen van onze scholen. Een volledig overzicht is in te zien op de website www.scholenopdekaart.nl.

Samenvattend beeld

De resultaten en ergo de kwaliteit van ons onderwijs is bovengemiddeld geweest, de financiële huishouding is op orde en ondanks het gegeven dat de regio Midden Holland te maken heeft met krimp, is dit 'StOVOG-breed' in 2018 minder dan in de regio. Ons marktaandeel is gegroeid. Financieel zien we de komende jaren met vertrouwen tegemoet, waarbij gesteld dat er naast reeds goedgekeurde extra onttrekkingen aan de reserves, tevens onttrekkingen zullen gaan geschieden in het kader van onderwijskundige aanpassingen van gebouwen. Ook er een toenemende zorg over de schaarste op de arbeidsmarkt, waardoor we genooddaakt zijn bevoegd personeel in te huren. Een uitgebreide toelichting op de onderwijskundige prestaties is te lezen in de paragraaf 4. Bedrijfsvoering.

Een uitgebreide toelichting op de toekomstige ontwikkelingen is te lezen in de paragraaf 5.

Financiële resultaten

StOVOG heeft het boekjaar 2018 afgesloten met een exploitatieoverschot van € 198.680 tegenover een begroot exploitatieoverschot van € 270.269.

StOVOG hanteert het voorzichtigheidsprincipe bij de begroting. Alleen die posten worden opgenomen waarover zekerheid bestaat aan de batenkant. Net als in andere jaren is de personele bekostiging in de lumpsum hoger en zijn extra baten ontvangen voor o.m. studieverlof en curriculumbijdrage Coornhert Gymnasium. Ook heeft het Coornhert Gymnasium een succesvolle start gehad van Tablab (Huiswerkbegeleiding). Het totale verschil in baten t.o.v. begroting is € 572.010. Hier staan wel extra lasten tegenover.

De lasten zijn € 622.178 hoger dan begroot. Bijna 70% hiervan (€472.180) is in de hogere lasten door de cao verhoging, die m.u.v. de sociale lasten gecompenseerd is in de verhoging van de personele bekostiging. De reparatie dak en lift van de GSG Leo Vroman en een naberekening uit 2016 van de gymzaal GSG Leo Vroman zorgden voor een forse overschrijding (€ 219.116) van de huisvestingslasten. Wij hebben de keuze gemaakt deze niet te activeren.

De personele voorzieningen zijn toegenomen met € 127.707, mede ten gevolge van een nieuw te vormen voorziening langdurig zieken. De onderhoudsvoorziening is met € 104.792 toegenomen cf. de MeerjarenOnderhoudsplanung.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

q³

g

Bestemming exploitatieresultaat

Een bedrag van € 91.070 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves. Het restant € 107.610 wordt toegevoegd aan de algemene reserve ten behoeve van het weerstandsvermogen. Wij wijzen er hier op dat in de prognose voor de komende jaren exploitatietekorten zijn voorzien ten gevolge van teruglopende leerlingaantallen en verdere investeringen in het onderwijs. Het weerstandsvermogen valt met 36,87% van het balanstotaal ruim binnen de signaleringswaarden van het Ministerie van OC & W.

Dankwoord

Het College van Bestuur is de medewerkers van StOVOG veel dank verschuldigd voor hun inzet in het afgelopen jaar. Onderwijs is mensenwerk en alleen dankzij de inzet van docent en conciërge, schoonmaker en administrateur, medezeggenschap en toezichthouders maken wij de beste toekomst mogelijk.

College van Bestuur

R.W. den Hartog

A.T.M. Koops

M.G.P. Oehlenschläger

H. van Tongerloo

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

1. Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving

1.1 Beleggen en belenen

Treasury heeft bij de StOVOG primair als doel het beheren van financiële risico's en secundair het reduceren van financieringskosten. De primaire doelstelling van StOVOG is het werkzaam zijn op het gebied van het voortgezet onderwijs. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij StOVOG is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn
- Lage financieringskosten
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer
- Inzet rente-instrumenten

Het treasurybeleid van StOVOG vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 5 december 2018, nr. FEZ/1402273, houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten en de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Hierin zijn regels opgenomen over het beleggen en belenen van publieke middelen.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regelingen gestelde verplichtingen. In het bijzonder van belang is dat StOVOG als onderwijsinstelling in het voortgezet onderwijs als niet-professionele belegger worden aangemerkt.

Hiervoor heeft de stichting het beleggen uitbesteed aan de Rabobank op basis van een defensief profiel, passend bij het Treasurybeleid. De effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of, indien lager, tegen marktwaarde per balansdatum. De Rabobank heeft hiervoor overigens een hoofdsomgarantie afgegeven.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Beleggingsportefeuille

Titel	Nominaal	Koers	Rente	Aankoop	Waarde	Vershil
ABN AMRO 2015/2025 1%	100.000	100,50%	710	101.490	101.975	485
Aegon 2017/2024 0,375%	100.000	99,85%	42	99.700	99.505	-195
Agence Française 2014/2024 1,375%	100.000	106,01%	396	107.700	106.246	-1454
België 2017/2024 0,5%	150.000	100,48%	144	153.032	152.864	-168
Credit Agricole 2015/2023 0,625%	150.000	102,30%	285	153.195	153.299	101
Danske Bank 2016/2023 0,75%	200.000	98,99%	871	202.592	199.201	-3391
Dexia CLF 2014/2024 1,25%	200.000	104,37%	240	209.746	209.469	-277
DNB NOR Boligkreditt 2012/2022 2,75%	150.000	110,01%	3.221	170.076	166.194	-3882
Flemish Community 2016/2026 0,375%	200.000	98,48%	158	194.800	195.380	580
Frankrijk 2015/2025 0,5%	100.000	102,30%	301	102.060	102.131	71
Ierland 2016/2026 1%	200.000	103,59%	1.244	206.290	207.254	964
Nederland 2016/2026 0,5%	250.000	103,18%	575	250.350	257.280	6930
Nordea Bank AB 2016/2023 1%	150.000	102,28%	1.282	154.596	154.639	43
Oostenrijk 2015/2025 1,2%	100.000	107,79%	233	106.680	107.465	789
OP Corp Bank 2018/2025 1%	100.000	100,93%	619	101.139	101.771	632
Rabobank Nederland 2013/2023 2,375%	100.000	108,10%	1.458	112.050	109.900	-2150
Rabobank Nederland 2015-2027 1,375%	100.000	104,00%	1.247	104.740	104.201	-539
Swedbank 2017/2024 0,4%	100.000	100,26%	258	100.340	100.509	169
Totalen			13.284	2.630.576	2.629.260	-1316

1.2 Bestedingsplan doelsubsidie "Prestatiebox 2018"

De scholen van de stichting maken alle scholen gebruik van prestatieboxgelden VO.

Het Coornhert Gymnasium heeft in 2018 alle prestatieboxgelden (€ 217.000) ingezet op ontwikkeltijd en extra eigen deskundigheidsbevordering voor leraren. Enerzijds voor het ontwikkelen van eigen leermateriaal in Liber (het eigen Office365-leermiddelenportaal) en anderzijds voor het ondersteunen en ontwikkelen van een nieuwe inrichting van het onderwijs waarbinnen meer uitdaging, differentiatie en zelfstandigheid van de leerling mogelijk is (zie paragraaf 4.3.3 Onderwijs: Het Coornhert Gymnasium, een categorale school voor VWO). Vanwege de laatste doelstelling hebben twee docenten ontwikkeltijd gekregen om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen een plaats te geven in het curriculum.

Op basis van de geactualiseerde criteria van het sectorakkoord VO 2014-2017 willen het GSG Leo Vroman en het Segment, op basis van uitwerking van een aantal hierna genoemde ambities, de prestatiebox-middelen inzetten in het kalenderjaar 2019.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

6

Ambitie 1: uitdagend onderwijs voor alle leerlingen

- De school wil zelfstandig studeren door de gehele school stimuleren. Het thema eigenaarschap staat daarbij centraal. Inmiddels wordt maatschappelijk het inzicht dat persoonlijk eigenaarschap de grond voor motivatie versterkt breed gedragen. De school versterkt deze ontwikkeling binnen haar organisatie door de extra inzet van Onderwijsassistenten. De personele kosten bedragen € 50.000;
- De school wil uitstel van studiekeuze bieden voor de leerlingen die op jonge leeftijd (11/12 Jaar) op de school instromen. Dit uitstel van studiekeuze leidt tot een meer natuurlijke doorstroom binnen de leerjaren van de school en beperkt het "zittenblijven" zoals in de ambities van het sectorakkoord benoemd. De school creëert in leerjaar 2 een extra leerlinggroep ter effectuering van de uitstel van studiekeuze. De personele kosten bedragen € 60.000.

Ambitie 2: eigentijdse voorzieningen

- De school zal alle instructieruimten voorzien van digiborden met zogenaamde "touch" bediening en mogelijkheid tot het rechtsreeks delen van digitale informatie met de leerlingen. De aanschaf zal rond € 200.000 bedragen en zal in 2019 plaatsvinden op een moment dat de onderwijsprocessen niet worden verstoord.

Ambitie 3: Toekomstbestendig organiseren: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling

- De school legt een verbinding tussen onderwijskundige schooldoelen en de professionalisering en duurzame inzetbaarheid van in het bijzonder haar leraren. De school verhoogt de personele uitgaven voorsdeskundigheidsbevordering met 5% t.o.v. de afspraken in de CAO/VO. Er wordt € 140.000 aan personele kosten ten laste gebracht van de doelsubsidie 2018 prestatiebox.

Ambitie 4: uitdagend onderwijs voor alle leerlingen (Het Segment)

- We willen passende perspectieven verder implementeren binnen de school. De aanzet v.w.b. het rekenen is ingezet. Nederlands zal vanaf schooljaar 2019-2020 geïmplementeerd worden. Doel van dit project is de individuele routes van de leerlingen versterken. Het thema eigenaarschap staat daarbij centraal. Inmiddels wordt maatschappelijk het inzicht dat persoonlijk eigenaarschap de grond voor motivatie versterkt breed gedragen. De school versterkt deze ontwikkeling binnen haar organisatie door de extra inzet van een collega. De personele kosten bedragen € 30.000;
- We willen het contextrijk leren stimuleren. Dit willen we doen door theoriëdocenten te koppelen aan de praktijkvakken om de theorie in de praktijkvakken vorm te geven. Ook het hybride leren willen we vorm geven: het leren in de praktijk (het bedrijf) onder begeleiding van een begeleider. De personele kosten bedragen € 40.000;
- In het kader van een leven lang leren willen we de avondschoon onder de noemer nazorg voor oud-leerlingen verder vorm geven. De personele kosten bedragen € 23.000.

Totale inzet ten laste van de prestatiebox 2018 is € 343.000 aan personele lasten en € 200.000 aan materiele lasten.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

2. Visie en besturing

2.1 Missie en Visie

Onze missie is 'Wij maken voor iedere leerling, ongeacht achtergrond, de beste toekomst mogelijk.' Wij denken dat deze missie slaagt als er aan een vijftal randvoorwaarden – onze visie - wordt voldaan. De scholen van StOVOG:

- bieden het best mogelijke onderwijs voor de individuele leerlingen;
- bieden de leerlingen een omgeving waarin ze zich gekend weten en veilig voelen;
- ondersteunen en dagen elke leerling uit zijn of haar ambities te ontwikkelen;
- zijn oprecht betrokken bij de ontwikkeling van iedere leerling;
- zijn eigentijds en onderscheidend.

Als we onze visie concreet maken, zien we over vijf jaar het volgende in onze scholen:

- leerlingen leren in een professionele cultuur;
- leerlingen leren terwijl ze gezien en gekend worden;
- leerlingen leren begeleid zelfstandig werken en zijn ook verantwoordelijk voor hun eigen leerproces;
- leerlingen zijn gemotiveerd aan het leren en leveren de daarbij behorende inspanning;
- leerlingen leren respectvol samen te leven.

Waarden

Dat doen wij vanuit de volgende kernwaarden.

Op onze openbare scholen is iedereen welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Op onze scholen leert iedereen respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Wij besteden actief aandacht aan de overeenkomsten en verschillen tussen individuen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting.

Samengevat: "Niet apart, maar samen leven, leren en werken volgens democratisch vastgestelde regels."

Kaders en beleidsontwikkeling

Het College van Bestuur bepaalt de gemeenschappelijke beleidskaders na goedkeuring door de Raad van Toezicht en houdt hierbij rekening met de wettelijke kaders. De voor StOVOG kenmerkende autonomie van de scholen is terug te vinden in de uitwerking van de algemene beleidskaders op schoolniveau. De missie van StOVOG en de kernwaarden voor het openbaar onderwijs dienen primair tot uiting te komen in het onderwijsbeleid van iedere school.

Optimaliseren van de kwaliteit van ons onderwijs is de belangrijkste centrale doelstelling. Alle andere doelstellingen zijn daaraan ondergeschikt. Het verzorgen van goed onderwijs is de kerntaak van iedere school. Alle andere beleidsterreinen dienen slechts als randvoorwaarde om deze kerntaak te realiseren.

Dit betekent dat StOVOG garant staat voor kwalitatief goed onderwijs en zich richt op optimale ontwikkeling van leerlingen. Iedere individuele leerling kan zich in een veilige en uitdagende omgeving veelzijdig ontwikkelen; de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van iedere leerling wordt gestimuleerd vanuit een houding van respect en aandacht voor elkaar. Ontmoeting staat centraal met nadrukkelijk waardering en aandacht voor verschillen tussen individuen en voor verscheidenheid in de samenleving.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

StOVOG biedt een diversiteit aan onderwijsconcepten voor leerlingen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Bovenop het kerncurriculum bieden we:

- maatschappelijk geëngageerd onderwijs;
- onderwijs gericht op optimale cognitieve, creatieve, sociale en emotionele ontwikkeling, waarbij ruim aandacht wordt besteed aan normen en waarden.

Onze leerlingen komen van school:

- optimaal toegerust op het gebied van kennis én vaardigheden, zodat succesvolle deelname aan het vervolgonderwijs of in de maatschappij mogelijk wordt;
- met een bewust mens- en maatschappijbeeld;
- met zelfvertrouwen en respect voor zichzelf en de ander.

2.2 Besturing: College van Bestuur

Het College van Bestuur is het hoogste bestuursorgaan en vormt het bevoegd gezag van de stichting. De samenstelling, benoeming, taak, wijze van vergadering en de wijze van besluitvorming is vastgelegd in de statuten en in het Reglement College van Bestuur.

De leden van het College zijn benoemd door de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur bestaat uit de heren R.W. den Hartog, A.T.M. Koops, M.G.P. Oehlenschläger en H. van Tongerloo. Het college vormt een collegiaal bestuur, waarbij geen statutaire voorzitter is benoemd. In 2018 is het College van Bestuur in totaal 33 maal in vergadering bijeen geweest.

Het College van Bestuur:

- functioneert als collegiaal orgaan;
- heeft een gezamenlijke visie;
- toont zich omgevingsbewust bij het formuleren van het strategisch beleid;
- organiseert draagvlak voor het strategisch beleid;
- organiseert een efficiënte onderwijskundige omgeving voor de scholen;
- draagt zorg voor een tijdgeestbewust personeelsbeleid;
- draagt zorg voor een doelmatige, rechtmatige en efficiënte wijze van bedrijfsvoering;
- legt jaarlijks verantwoording af over de resultaten.

Nevenfuncties bestuurders in 2018

Een vergoeding voor bezoldigde nevenfuncties valt toe aan StOVOG. Nevenfuncties zijn onbezoldigd, tenzij anders vermeld.

De heer R.W. den Hartog

- Voorzitter Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Midden Holland & Rijnstreek (bezoldigd)

- Bestuurslid regio West VO-raad
- Bestuurslid Stichting Steunfonds Coornhert Gymnasium
- Bestuurslid Stichting Steunfonds De GSG Leo Vroman
- Bestuurslid Stichting Steunfonds Het Segment
- Lid Raad van Toezicht VOO Facilitair
- Bestuurslid VOSABB

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

De heer A.T.M. Koops

- Voorzitter Stichting Steunfonds Het Segment
- Bestuurslid Regionaal bestuur werk en 3 O
- Bestuurslid Sectorraad Praktijkonderwijs (bezoldigd)

De heer M.G.P. Oehlenschläger

- Voorzitter Stichting Steunfonds Coornhert Gymnasium Gouda
- Bestuurslid Stichting Vrienden Coornhert Gymnasium Gouda
- Secretaris afdeling D66 Nieuwkoop
- Voorzitter VVE Nieuwe Cope

De heer H. van Tongerloo

- Voorzitter Stichting Steunfonds De GSG Leo Vroman

De Scholen

Onder het bevoegd gezag van de stichting vallen drie scholen voor voortgezet onderwijs.

Coornhert Gymnasium

Jan van Renesseplein 1 te Gouda

Dependance Ruys de Beerenbroucklaan 1 te Gouda

Rector de heer M.G.P. Oehlenschläger, tevens lid College van Bestuur

De GSG Leo Vroman

Willem de Zwijgersingel 5 te Gouda

Dependances Burgemeester Martenssingel 15 en 72 te Gouda

Rector de heer H. van Tongerloo, tevens lid College van Bestuur

Het Segment

Van Bergen IJzendoornpark 43 – 45 te Gouda

Directeur de heer A.T.M. Koops, tevens lid College van Bestuur

Stafbureau

Opgericht voor ondersteuning in beleidsvorming en beleidsuitvoering, met medewerkers op het gebied van financiën, personele en salarisadministratie, ICT, facilitaire dienstverlening en secretariële ondersteuning.

Adres Krugerlaan 20 te Gouda

Directeur de heer R.W. den Hartog, tevens lid College van Bestuur

2.3 Naleving branchecode

Het College van Bestuur onderschrijft de Code Goed Onderwijsbestuur VO en laat zich in haar handelen leiden door de daarin geformuleerde richtlijnen. Dit uit zich onder meer in:

- duidelijke communicatielijnen;
- publicaties op de website <https://StOVOG.nl>
- horizontale en verticale verantwoording
- klachten-, integriteits-, en klokkenluidersregeling
- permanente focus op de verbetering van de kwaliteit
- protocollen op het gebied van o.m.:
 - bescherming persoonsgegevens

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

- veiligheid
- bedrijfsvoering

De stichting werkt met financiële kwartaalrapporten. Het College van Bestuur verantwoordt deze aan de Raad van Toezicht en bespreekt ze met de GMR.

Horizontale verantwoording

Horizontale verantwoording vindt op tal van gebieden plaats. Zo nemen de scholen van StOVOG deel aan het initiatief van haar werkgeversorganisatie om verantwoording af te leggen over de individuele scholen via de internetsite "Scholen op de kaart". Via deze digitale weg wordt in brede maatschappelijke zin inzicht verstrekt in een scala aan activiteiten die binnen StOVOG alsmede haar scholen worden uitgevoerd. Thema's als onderwijsresultaten, financiën, veiligheid, leerlingen en ouders spelen daarin een prominente rol.

Verder wordt de horizontale verantwoording vormgegeven door de scholen zelf die in nauw contact willen staan met hun leerlingen en ouders. Leerlingen kunnen naast alle dagelijkse informele kanalen die openstaan voor onderlinge communicatie middels klankbordgroepen voor leerlingen en/of leerlingraden reflecteren op de school. Ouders worden voornamelijk in de vorm van klankbordgroepen betrokken bij de reflectie op de activiteiten van de afzonderlijke scholen. Deze vorm van horizontale dialoog met haar stakeholders levert inzicht op in het functioneren van de scholen en in het bijzonder de feedback die nodig is om verder te kunnen ontwikkelen.

De horizontale dialoog vindt ook plaats met tal van collega scholen. Dat is binnen StOVOG concreet gemaakt door de deelname aan een samenwerkingsverband voor openbare scholen voor voortgezet onderwijs in de provincie Zuid-Holland.

Het bestuur van StOVOG vindt dat de genoemde vormen van horizontale verantwoording horen bij een transparante wijze van horizontale dialoog met belanghebbenden en ten goede komt aan de onderwijskwaliteit van haar scholen.

2.4 Verslag toezichthoudend orgaan

De Raad van Toezicht telt vijf leden en richt zich naar de Code Goed Bestuur VO.

Voor de leden van de Raad van Toezicht is een profiel opgesteld, dat bepalend is voor de samenstelling van de raad. Dat profiel voorziet erin dat onafhankelijkheid, deskundigheid en verankering in de samenleving is gewaarborgd.

De Raad van Toezicht is een onafhankelijk orgaan binnen de stichting. De samenstelling, benoeming, taak, wijze van vergadering en de wijze van besluitvorming is vastgelegd in de statuten en in het Reglement Raad van Toezicht. De raad houdt integraal toezicht op het beleid van het College van Bestuur, de continuïteit en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Daarbij richt men zich op de maatschappelijke doelstellingen van de stichting en de daarmee verbonden onderwijsdoelstelling zoals omschreven in de missie. Daarnaast is de Raad van Toezicht ook de 'kritische vriend' van het College van Bestuur; de raad adviseert, steunt en fungeert als klankbord.

In de samenstelling van de Raad van Toezicht hebben zich in het verslagjaar enkele wijzigingen voorgedaan:

Per 1 augustus 2018 is de heer W.J.C. Amesz, voorzitter, opgevolgd door het lid de heer H.M.P. Hillenaar. Tevens is de heer F.C.G. van Elteren, vice-voorzitter, opgevolgd door het lid de heer R. Borsboom. Nieuw toegetreden per diezelfde datum zijn Mw. R. Gerrits en de heer drs. J. Schouten. Wij zijn de heren Amesz en Van Elteren veel dank verschuldigd voor hun bijdrage aan de stichting.

Bevestigende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

De remuneratiecommissie bestaat uit de heer H.M.P. Hillenaar en Mw. R. Gerrits. De heer R. Borsboom is lid van de auditcommissie.

In totaal is de raad in 2018 vier maal in reguliere vergadering bijeen geweest. Daarnaast zijn er diverse bijeenkomsten geweest van de auditcommissie, de remuneratiecommissie en in het kader van de zelfevaluatie van de raad. De benoemingsadviescommissie BAC, bestaande uit leden van de raad, het College van Bestuur en de GMR heeft bijgedragen aan de vacaturevervulling van de raad.

De volgende onderwerpen zijn onder meer door de Raad van Toezicht besproken:

- De Raad van Toezicht buigt zich regelmatig over de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. In dit kader zijn besproken:
 - Bestuursverslag en Jaarrekening 2017 inclusief accountantsverslag en Managementletter.
 - Driemaandelijks financiële overzichten waarbij raad signaleert dat de uitgaven van de stichting gedurende het gehele jaar in de pas lopen met de begroting. Hierbij stelt de raad vast dat sprake is van financiële doelmatigheid en zijn publieke onderwijsmiddelen kosten- en doelbewust aangewend. Deze overzichten en andere verwante financiële onderwerpen zijn uitgebreid besproken in de auditcommissie, namens de raad bestaande uit de heer R. Borsboom en namens het College van Bestuur uit de heren H. van Tongerloo en R.W. den Hartog.
 - Ziekteverzuim, mede aan de hand van kengetallen van VO-scholen.
- Voor het toezicht op de maatschappelijke en onderwijskundige functie van de organisatie heeft de raad:
 - Het eerder ingevoerde Toezichtkader gehanteerd.
 - Uitgebreid gesproken over de aanmeldingen en prognose leerlingaantallen per 1-10-2018.
 - Verschillende bezoeken aan elke school gebracht, met steeds een schoolspecifiek programma.
 - Als invulling van de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen jaarlijks een gesprek met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad GMR en een ontmoeting met de MR-en van één van de scholen.
- In haar advies- en toezichthoudende rol heeft de raad:
 - Gesproken over de voortgang van het Koersplan StOVOG 2022.
 - De (sluitende) Begroting 2019 inclusief 5-jaarsprognose en Meerjaren Onderhoudsplan MJOP goedgekeurd.
 - Risicobeheersing besproken aan de hand van een vastgesteld risicoprofiel (zie hiervoor paragraaf 3 Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem).
 - Overleg met de accountant Astrium over auditplan en interimcontrole. StOVOG bevindt zich in de fase tussen 'Management Control' en 'Business Performance'.
 - Geadviseerd inzake juridische aspecten van personele aangelegenheden.
 - Compliance aan de invoering van de AVG per 25 mei 2018 besproken.
- Als werkgever:
 - Spreekt de Raad van Toezicht periodiek met het voltallige College van Bestuur over het functioneren van het college als collegiaal bestuur. Ook vinden functioneringsgesprekken plaats met elke individuele bestuurder. De laatste gesprekken hebben plaats gehad in 2017. Om reden van wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Toezicht en de Remuneratiecommissie zijn deze gesprekken niet gevoerd in 2018, maar voorzien voor 2019.

- Heeft de Raad in het kader van de WNT het aantal complexiteitspunten van de organisatie besproken vastgesteld op in totaal 11. Hiermee is het bezoldigingsplafond voor de leden van het College van Bestuur bepaald.

Hoofd- en nevenfuncties leden Raad van Toezicht

De heer H.M.P. Hillenaar, voorzitter RvT vanaf 1 augustus 2018; lid van de remuneratiecommissie

- Directeur Strafrechtken op het Ministerie van Justitie en Veiligheid (hoofdfunctie)

De heer R. Borsboom, plv. voorzitter RvT vanaf 1 augustus 2018; lid van de auditcommissie

- CFO Sandd BV (hoofdfunctie)
- Managing director QUESTORE (hoofdfunctie)
- Penningmeester Paard van Troye (onbezoldigd)
- Bestuurslid ICP (onbezoldigd)
- Raad van advies qlayers (onbezoldigd)

De heer J.H.A. Wagener, lid

- Notariskantoor Wagener (hoofdfunctie)
- Bestuurslid van Stichting Reijns (onbezoldigd)
- Bestuurslid Stichting 1913 (bezoldigd)

De heer drs. J. Schouten, lid

- Senior-adviseur Strategy Counsellors bij Twynstra Gudde (hoofdfunctie)

Mevrouw R. Gerrits, lid; lid van de remuneratiecommissie

- Beleidscoördinator bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hoofdfunctie)

Hoofd- en nevenfuncties afgetreden leden (per 1 augustus 2018)

De heer W.J.C. Amesz, voorzitter t/m 31 juli 2018

- Voorzitter Raad van Toezicht Morgenwijzer (onbezoldigd)
- Penningmeester Stichting Christine Buisman (onbezoldigd)
- Penningmeester Stichting Johanna Westerdijk (onbezoldigd)
- Penningmeester Stichting Willie Commelin Scholte voor Fytopathologie (onbezoldigd)
- Penningmeester Centraal Bureau voor Schimmelculturen Odo van Vloten (onbezoldigd)

De heer F.C.G. van Elteren, plv voorzitter t/m 31 juli 2018

- Fysiotherapeut Reinier/HAGA groep (hoofdfunctie)
- Fysiotherapeut Praktijk voor Fysio- en Manuele Therapie De Zuidplas (bezoldigd)
- Voorzitter bestuur Z&L – afdeling Zuid-Holland (onbezoldigd)
- Bestuursadviseur G.v. Pro Patria (onbezoldigd)
- Bestuurslid Stichting exploitatie Noord-Westerhal Zoetermeer (onbezoldigd)

2.5 Omgeving

Verantwoording naar leerlingen, ouders en omgeving

De stichting heeft een klachtenregeling. Deze regeling is te downloaden via de website <https://StOVOG.nl/>. In 2018 hebben wij geen klachten ontvangen op bestuursniveau. Tevens zijn

verschillende regelingen via de website van de stichting toegankelijk voor medewerkers, ouders en leerlingen zoals protocol medisch handelen, leerlingstatuut, toelating leerlingen, examenreglement, internetstatuut, meldcode kindermishandeling, privacy reglement leerlinggegevens, ARBO-beleidsplan, reglement disciplinaire maatregelen, beleid agressie, geweld en seksuele intimidatie. De meest actuele regelingen zijn vermeld, inclusief wijzigingen die in 2018 zijn doorgevoerd. De Stichting heeft in 2011 een klokkenluidersregeling vastgesteld. Van deze regeling is in 2018 geen gebruik gemaakt.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt ouders, leerlingen en medewerkers van de drie scholen. Per school vaardigt elke medezeggenschapsraad daartoe leden af uit zowel de ouder-/leerlinggeleding als uit de personeelsgeleding. De GMR is in totaal vier maal bijeengewees, waarbij het bevoegd gezag telkenmale werd vertegenwoordigd door minimaal twee leden van het College van Bestuur. Daarnaast is er overleg geweest met de PGMR. In dit jaar zijn onder meer de volgende onderwerpen besproken met en door de GMR:

- Begroting
- Bestuursformatieplan (met PGMR)
- Jaarrekening
- Bestuursverslag
- Vakantieregeling
- Privacyreglement
- Opbrengsten
- Passend Onderwijs
- Monitoren van de Regeling Datalekken en AVG
- Kennismaken met nieuwe leden Raad van Toezicht

Samenwerking en/of verbonden partijen

Met de volgende partijen werkt StOVOG samen vanuit het oogpunt gezamenlijk vorm en inhoud te kunnen geven aan de kwaliteit van ons onderwijs:

- Stichting Steunfonds Coornhert Gymnasium;
- Stichting Steunfonds De GSG Leo Vroman;
- Stichting Steunfonds Het Segment;
- Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Midden Holland-Rijnstreek.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

3. *Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem*

StOVOG signaleert de volgende voornaamste risico's en onzekerheden.

1. *Algemeen: Een organisatie is 'in control' (goed bestuur) als ze de interne en externe onzekerheden onderkent en maatregelen neemt zodat de organisatie voorspelbaar wordt en een balans tussen risico en beheersing wordt gevonden.*

Jaarlijks wordt door het College van Bestuur het risicoprofiel besproken aan de hand van een risicoanalyse. Dit risicoprofiel maakt onderdeel uit van de begroting. Vervolgens wordt op basis daarvan vastgesteld

- wat de reservepositie zou moeten zijn nu en voor de komende jaren,
- of de reservepositie al dan niet toereikend is,
- of er dus sprake is van investeringsruimte,
- of dat de reserve moet worden opgebouwd en hoe het verloop er vervolgens uit ziet.

De vertaling hiervan is zichtbaar in de stand van de reserves, de (meerjaren) begroting en in de toelichting.

In oktober 2018 heeft het College van Bestuur vastgesteld dat het risicoprofiel, net als het jaar daarvoor, op de onderdelen Leerlingen, Kwaliteit Onderwijs, Personeel, Organisatie, Gebouw en Inventaris in totaal 80 punten telt (v.j. 85). Daarmee is het een laag risicoprofiel en gedaald t.o.v. vorig jaar. Het aanwezige weerstandsvermogen is voldoende om de financiële gevolgen van de risico's af te dekken.

Het College van Bestuur neemt voldoende maatregelen om risico's voor wat betreft de continuïteit in kaart te brengen en voorts de juiste maatregelen neemt om de continuïteit van het onderwijs waar mogelijk te garanderen.

Niet in de minste plaats realiseert het College van Bestuur dit door te werken volgens de richtlijnen van het zogenaamde COSO-framework. De mate van interne controle is hierdoor dermate hoog, dat de stichting 'in control' is. In dit kader werkt de stichting onder meer met zelf ontwikkelde rapportagetools, waarmee we permanent inzicht hebben in onze financiële positie.

De risicobeheersing, en de daarvoor gebruikte instrumenten is van een dusdanig niveau, dat mogelijke risico's tijdig herkend en erkend kunnen worden. Hiermee kan tijdig worden ingespeeld op het continu veranderende speelveld, waarop vele actoren een rol spelen.

De stichting ontleent het bestaansrecht aan goede naamsbekendheid en volgend daarop de aanmeldingen voor de drie scholen. We gaan er van uit dat de scholen ondanks de regionale krimp een meer dan evenredig marktaandeel blijvend kunnen realiseren.

Het College van Bestuur ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet.

2. *Strategische risico's: risico's en onzekerheden, vaak met een externe oriëntatie/ontstaansgrond, die een belemmering vormen om de strategie en/of de plannen van StOVOG te realiseren en invloed kunnen hebben op de lange termijn doelstellingen.*

- De demografische ontwikkelingen in de regio zijn aanleiding geweest voor de VO-schoudbesturen in Midden-Holland om samen met de regiogemeenten te verkennen wat de mogelijke gevolgen van de leerlingendaling zijn voor het onderwijsaanbod en hoe men met de gevolgen om kan gaan. Hiervoor is het instrument transitieatlas ingezet. De regio verwacht een leerlingendaling van ca. 2.000 leerlingen in periode 2010-2025 (bijna 15%). Bijna 4.000 van de 15.000 leerlingen (25,8%) komt van buiten de regio. De meesten komen uit Molenwaard,

Lopik en Alphen aan de Rijn. Ruim 3.500 van de bijna 15.000 VO-leerlingen (24,1%) woonachtig in een van de Midden-Hollandse gemeenten bezoekt buiten de regio een school, vooral in Rotterdam, Woerden en Alphen a/d Rijn. De 'krimp van leerlingenaanbod' die we reeds gehad hebben in de periode 2010 – 2017, geraamd op ongeveer 8- 10 %, is niet in deze omvang van invloed geweest op de leerlingaantallen op onze scholen. In 2018 heeft het Coornhert Gymnasium een lichte toename van het leerlingaantal gehad. Ook Het Segment heeft meer leerlingen dan in voorgaande jaren. De GSG Leo Vroman ondervindt wel de gevolgen van de krimp, ofschoon veel minder dan de regioscholen.

- Op grond van demografische gegevens is al 10 jaar sprake van krimp in de regio. StOVOG stelt zich daarop in, onder andere door het hebben van een flexibele schil in het personeelsbestand, en heeft zich hiermee voorbereid. StOVOG constateert ook dat ze feitelijk alleen maar is gegroeid in die 10 jaar. Dat is ook zichtbaar in het aantal aanmeldingen waardoor per 1 oktober 2018 het totaal op 2.627 leerlingen uit kwam. Voor de komende jaren gaan we uit van een lichte daling, voor het jaar 2023 (t+5) is de prognose een totaal van 2.545 leerlingen.
 - Het schoolbestuur constateert een bijzondere positie in Gouda en de directe omgeving als het gaat om de grote differentiatie aan scholen voor VO met een verschillende denominatie. Het grote aantal scholen lijkt zich slecht te verhouden tot de omvang van de beschikbare populatie aan leerlingen. In de afgelopen 10 tot 15 jaar zijn fluctuaties van tussen 500 en 1000 leerlingen per schoolbestuur voorgekomen met alle ingrijpende financiële gevolgen van dien. Het schoolbestuur van StOVOG houdt de ontwikkelingen en activiteiten in het kader van profilering en werving scherp in het oog om waar nodig direct te kunnen acteren. Onzekerheid is er of een (verdere) stijging van de salariskosten als gevolg van een nieuwe cao volledig gecompenseerd zal worden in de rijkssubsidie.
 - Hogere kosten door afspraken in de CAO-VO over werkdrukvermindering, waar (nog) geen bekostiging tegenover staat.
3. *Operationele risico's: risico's en onzekerheden die de effectiviteit en efficiëntie van de operationele activiteiten van StOVOG beïnvloeden en daarmee vooral betrekking hebben op de onderwijs- en bedrijfsvoeringsprocessen en van invloed kunnen zijn op de korte termijn doelstellingen.*
- De invoering van Passend Onderwijs brengt operationele risico's mee. In ieder geval betekent een en ander dat de leerlinggebonden financiering is gestopt, waarbij Het Segment deels valt onder de bekostigingssystematiek van Passend Onderwijs. Ondersteuningsmiddelen worden verdeeld op basis van de deelname percentages per 1 oktober 2012. Zes jaar na dato zijn deze percentages gewijzigd, maar ontvangen we geen extra middelen.
 - Het schoolbestuur constateert dat daar waar de overheidsfinanciering in 2012 is "bevroren" op basis van de situatie van dat moment en dus heeft geleid tot het voorkomen van een open financiering scholen meer en meer aangeven dat er een toename valt waar te nemen aan leerlingen met specifieke zorgproblematiek. Het schoolbestuur buigt zich over de vraag in hoeverre het genoemde overheidsbeleid en de ervaringen van de scholen nog op elkaar kunnen aansluiten zonder dat een en ander ten koste kan gaan van de begeleiding van de leerlingpopulatie in het algemeen.
 - De krapte op de arbeidsmarkt en de daarmee gepaard gaande marktwerking leidt er toe dat personeel ook via inhuurconstructies ingezet wordt. StOVOG probeert dit waar mogelijk te beperken. De kosten voor inhuur komen ten laste van de reguliere exploitatie.

4. *Financiële positie: risico's en onzekerheden met betrekking tot de financiële positie van de rechtspersoon, zoals liquiditeitsrisico's, renterisico's, onzekerheden in de mogelijkheden om financiering aan te trekken en valutarisico's.*
- Onvoldoende financiële middelen van de gemeente Gouda voor het integraal huisvestingsplan (Coornhert Gymnasium).
 - Kwetsbaarheid door beleidskeuze voor een platte organisatie en een beperkte omvang van het stafbureau.
5. *Financiële verslaggeving: risico's en onzekerheden die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaggeving. Dit betreft onder andere onzekerheden bij complexe toerekeningsproblemen, de mate van subjectiviteit bij waarderingsvraagstukken en risico's ten aanzien van de inrichting van de financiële verslaggevingssystemen.*
- Geen, zoals mede blijkt uit de goedkeurende controleverklaring en de managementletter 2018
6. *Wet- en regelgeving: risico's en onzekerheden die voortvloeien uit wetten en regels (zowel intern als extern) en een directe invloed hebben op de organisatie en/of de bedrijfsprocessen van StOVOG.*
- De invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, voorzien per 1 januari 2020, leidt voor StOVOG tot enige financiële risico's. Per genoemde datum is niet langer de Algemene Wet Bestuursrecht de grondslag voor de rechtspositie van medewerkers, maar het Burgerlijk Wetboek. Het verplicht moeten uitbetalen van zogenaamde transitievergoedingen is dan ook voor StOVOG aan de orde. Er lijkt een financiële overgangsregeling te komen, maar hierover is nog weinig duidelijk. Voor dit risico hoeft in het verslagjaar geen voorziening te worden gevormd.
 - StOVOG heeft contracten voor o.m. de inhuur van personeel, die niet vóór 18 april 2016 zijn aanbesteed (Europees dan wel nationaal) en die (voor een periode van 4 jaar) niet meer vallen onder de grens van de Europese aanbesteding. StOVOG hanteert de Europese regels voor scheiding van operationele eenheden (in casu de scholen) en kunnen zich bij aanbesteding niet presenteren als handelende namens het geheel van StOVOG om daarmee gunstiger voorwaarden te bedingen.
 - Non-compliance door vertraagde invoering AVG.

4 Bedrijfsvoering

4.1 Algemene inleiding, belangrijkste financiële doelstellingen

De scholen hebben het jaar afgesloten met een bevredigend resultaat. Het exploitatieoverschot na resultaatbestemming bedroeg € 112.021, waarvan het GSG Leo Vroman € 219.301 voor haar rekening nam. Ook het Coornhert Gymnasium had een hoger exploitatieresultaat dan begroot. Oorzaak hiervan is een herrekening van OCW middelen, die in december zijn uitgekeerd. Het stafbureau had een tekort van € 99.419 vanwege extra loonkosten vanwege een langdurig zieke medewerker, die in 2018 met pensioen is gegaan, een correctie voor (meerjarige) niet begrote kosten voor de taakuren van de voorzitter GMR en inhuur t.b.v. invoering AVG.

Gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

StOVOG maakt gebruik van Randstad voor de begeleiding van werk naar werk in het geval van noodzakelijke externe mobiliteit. De dienstverlening van Randstad bevat verschillende instrumenten voor verbetering van de plaatsbaarheid: (om)scholing, training, mediation, loopbaancoaching e.a. Er zijn in 2018 geen ontslagvergoedingen verstrekt.

Financiële kerncijfers

StOVOG (alle scholen)	werkelijk 2018	budget 2018	verschil	2017	%
Rijksbijdrage OC & W	21.242.736	20.952.897	289.839	21.074.631	101
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage	317.241	255.000	62.241	304.601	124
Overige overheidsbijdragen	56.295	0	56.295	10.544	
Overige baten	901.285	737.250	164.035	777.226	122
Directe personeelskosten	-16.689.297	-16.316.650	-372.647	-16.278.302	102
Indirecte personeelskosten	-2.106.720	-2.085.478	-21.242	-2.132.267	101
Afschrijvingen	-284.882	-307.000	22.118	-283.401	93
Huren	-125.349	-122.000	-3.349	-119.447	103
Onderhoudskosten	-1.115.661	-885.600	-230.061	-469.036	126
Vaste lasten	-242.605	-256.900	14.295	-278.424	94
Kantoorkosten	-293.108	-264.250	-28.858	-247.768	111
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	-1.103.593	-1.058.750	-44.843	-1.035.494	104
Overige kosten	-387.555	-463.250	75.695	-505.433	84
Financiële baten en lasten	63.579	85.000	-21.421	46.392	75
Dotaties en vrijval personele voorzieningen	-164.883	-96.700	-68.183	-136.236	170
Exploitatie resultaat	198.680	270.269	-71.589	863.819	
<i>Stand per ultimo</i>					
Bestemmingsreserves	3.198.691	2.962.032	+236.659	3.112.032	107
Vrij vermogen	4.011.466	4.319.714	-308.248	3.899.445	93
Eigen vermogen	7.210.157	7.281.746	-71.589	7.011.477	100

15 APR 2019

Toelichting

Rijksbijdrage en directe personeelskosten zijn hoger dan begroot. De CAO verhoging is niet meegenomen in de begroting, evenals de daarbij behorende looncompensatie door OCW.

De overige baten zijn € 164.035 hoger dan begroot. Het Coornhert is een nieuw project gestart met huiswerkbegeleiding.

De onderhoudskosten zijn € 230.061 hoger dan begroot. De reparatie dak en lift van de GSG Leo Vroman zorgden voor een forse overschrijding.

De personele voorzieningen zijn toegenomen met € 68.183, mede ten gevolge van een nieuw te vormen voorziening langdurig zieken en de dotatie van 50 uren spaarverlof (verplichting CAO).

4.2 Beleidsontwikkeling

Het College van Bestuur bepaalt de gemeenschappelijke beleidskaders na goedkeuring door de Raad van Toezicht en houdt hierbij rekening met de wettelijke kaders. De voor StOVOG kenmerkende autonomie van de scholen is terug te vinden in de uitwerking van de algemene beleidskaders op schoolniveau. De missie van StOVOG en de kernwaarden voor het openbaar onderwijs dienen primair tot uiting te komen in het onderwijsbeleid van iedere school.

Optimaliseren van de kwaliteit van ons onderwijs is de belangrijkste centrale doelstelling. Alle andere doelstellingen zijn daaraan ondergeschikt. Het verzorgen van goed onderwijs is de kerntaak van iedere school. Alle andere beleidsterreinen dienen slechts als randvoorwaarde om deze kerntaak te realiseren.

Dit betekent dat StOVOG garant staat voor kwalitatief goed onderwijs en zich richt op optimale ontwikkeling van leerlingen. Iedere individuele leerling kan zich in een veilige en uitdagende omgeving veelzijdig ontwikkelen; de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van iedere leerling wordt gestimuleerd vanuit een houding van respect en aandacht voor elkaar. Ontmoeting staat centraal met nadrukkelijk waardering en aandacht voor verschillen tussen individuen en voor verscheidenheid in de samenleving.

StOVOG biedt een diversiteit aan onderwijsconcepten voor leerlingen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Bovenop het kerncurriculum bieden we:

- maatschappelijk geëngageerd onderwijs;
- onderwijs gericht op optimale cognitieve, creatieve, sociale en emotionele ontwikkeling, waarbij ruim aandacht wordt besteed aan normen en waarden.

Onze leerlingen komen van school:

- optimaal toegerust op het gebied van kennis én vaardigheden, zodat succesvolle deelname aan het vervolgonderwijs of in de maatschappij mogelijk wordt;
- met een bewust mens- en maatschappijbeeld;
- met zelfvertrouwen en respect voor zichzelf en de ander.

Speerpunten

Het College van Bestuur heeft gestuurd op basis van de volgende speerpunten:

1. StOVOG acht kleinschaligheid van belang voor de kwaliteit van ons onderwijs.

- a. Voor het Coornhert Gymnasium geldt dat we onderwijs verzorgen in twee gebouwen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

- a. Voor de GSG Leo Vroman geldt dat de nieuwbouw zodanig is ontworpen dat leerlingen van respectievelijk het 2e leerjaar, de havo en het atheneum via een eigen opgang hun eigen leergebied betreden, alwaar ze het grootste deel van de dag verblijven. Tevens is er een brugklasegebouw en is er een aparte vestiging voor de leerlingen van mavo 2/3/4.
- b. Het Segment telt ruim 340 leerlingen. Door gespreid roosteren en het gegeven dat er altijd een deel van de leerlingen buiten de school is, is ook hier de kleinschaligheid geborgd.

We huisvesten bijna 2700 leerlingen in 6 gebouwen.

2. Vormgeven individuele leeromgeving; Hoe borgen we dat we recht doen aan verschillen? De scholen zijn continu bezig dit te ontwikkelen, door te ontwikkelen en te borgen. Dit wordt vastgelegd in de schoolplannen. Uitgangspunt hierbij is dat de leerlingen onderwijs wordt aangeboden dat past bij hun persoonlijke ontwikkeling en niet alleen uit gaat van eenheid in leerstofaanbod.
3. Passend Onderwijs. Er zijn veel ontwikkelingen gaande, waarbij er nog sprake is van veel onzekerheden en veel nog nader te ontwikkelen financieel beleid. Wij zullen dit strak monitoren en waar mogelijk proberen invloed uit te oefenen op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau.
4. Collegiale consultatie; Ieder school dient collegiale consultatie te bevorderen en te monitoren.
5. Exitgesprekken; het CvB vindt het belangrijk dat er exitgesprekken gevoerd worden met stakeholders die de organisatie gaan verlaten. Het CvB zal de resultaten van deze gesprekken monitoren en gebruiken ten behoeve van de evaluatie van onder meer de onderwijskwaliteit.
6. Financieel gezond; StOVOG is een financieel gezonde stichting. Via de begroting en een nauwgezette cyclus van planning & control en de opzet van de administratieve organisatie willen we blijven voldoen aan de eisen van de COSO-systematiek, om zodoende ook naar de toekomst zeker te kunnen stellen dat StOVOG een gezonde financiële positie behoudt.

StOVOG kiest er bewust voor dat de drie scholen op schoolniveau op 'hun eigen geld' moeten letten (sturen) en dat dit bij de scholen op goede wijze gebeurt (beheersen). Dat zorgt voor een sobere inslag en een klein stafbureau met een lage overhead. StOVOG is hiermee uniek. Tegelijkertijd maakt dit het stafbureau kwetsbaar, maar er is voldoende expertise bij de scholen en voldoende aanpassingsvermogen bij het College van Bestuur hiermee om te gaan.

Stichtingbreed worden zaken opgepakt als representatie in vertegenwoordigende organen, huisvestingprojecten, ondersteuning bij onderhoud gebouwen en renovatie, (ver)nieuwbouwprojecten, invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming AVG en (Europese) aanbestedingstrajecten.

Op het niveau van het College van Bestuur wordt steeds afgestemd wat op stichtingsniveau moet en wat op schoolniveau kan (centraal wat moet, decentraal wat kan).

4.3 Onderwijs: Het Coornhert Gymnasium, een categorale school voor VWO

Missie en schooldoelen

Met als basis de StOVOG-missie heeft het Coornhert Gymnasium het hoofddoel om leerlingen optimaal voor te bereiden op hun toekomst. Om leerlingen goed te kunnen laten participeren in de sterk geglobaliseerde en gedigitaliseerde samenleving van de 21ste eeuw, hebben zij adequate kennis en in toenemende mate ook persoonlijke ontwikkeling nodig. In het schoolplan 2019-2020 heeft het Coornhert Gymnasium de onderwijskundige ontwikkelingsrichting aangegeven en is de

manier beschreven waarop de ontwikkelingen zodanig worden georganiseerd dat zoveel mogelijk leerlingen daarvan profiteren voor hun studiesucces, carrièrekansen en algeheel welzijn. Vanuit deze visie en doelen is er in 2018 een begin gemaakt met een dialoog over een nieuwe "toekomstgerichte" lessentabel.

Onderwijskundige ontwikkeling

Specifiek gericht op de onderwijskundige invulling heeft de school in 2018 aan de volgende doelen gewerkt:

- het versterken van de positief waarderende professionele schoolcultuur;
- het voor de leerlingen explicieter maken van de leerlijnen en leerdoelen;
- het zelfstandiger kunnen zijn van leerlingen binnen de leerlijnen en individuele maatwerkvoorstellen vormgeven (versnellen);
- het bewust aandacht hebben voor de persoonlijke ontwikkeling van een leerling; persoonlijke ontwikkeling is ook een leerlijn met leerdoelen;
- het vaardiger worden in didactisch coachen;
- het doordachter formatief evalueren en summatief toetsen;
- de doorlopende ontwikkeling van eigen leermiddelen in Liber 2.0.

Organisatie van de school en een nieuwe inrichting van de onderwijskundige processen

Specifiek gericht op het aanpassen van de organisatie van de school is er in 2018 dialoog gevoerd over:

- hoe de school organisatorisch en onderwijskundig te verdelen in bouwen;
- nut en noodzaak van het beschrijven van overkoepelende essentiële onderwijsdoelen per bouw;
- het verminderen van het aantal formele overgangsmomenten;
- alternatieve (ontwikkel)criteria voor doorstroming;
- het zonder rechtspositionele consequenties herzien van de hoeveelheid groepsgebonden lestijd en daar voor in de plaats begeleidingstijd en ontwikkeltijd te plannen;
- hoe de vrijgespeelde tijd zodanig georganiseerd kan worden dat de leerling in toenemende mate zelfstandig kan leren;
- hoe er vanuit leerlijnen / leerdoelen gewerkt kan worden aan een flexibeler en meer vakoverstijgend PT / PTA (vakinhoud en -vaardigheden).

De schoolleiding en staf hebben een groot deel van 2018 gebruikt voor de dialoog over een nieuwe inrichting van de school en de "toekomstgerichte lessentabel". Bij secties, mentoren, en ten slotte bij het hele team, zijn er ideeën over de inrichting van de school opgehaald die zouden kunnen passen bij de gewenste schoolplanontwikkelingen.

De rode draden uit deze dialogen zijn in een startnotitie aan het team aangeboden. Op 27 september 2018 heeft de MR ingestemd met de eerste besluiten die basis vormen voor de nieuwe inrichting.

Er is besloten dat het inrichtingskader de volgende fundamenten heeft:

- I. "denken en handelen vanuit leerlijnen, leerdoelen en ontwikkeldoelen"
- II. "denken en handelen vanuit doorstromen en kansen krijgen"

III. “denken en handelen vanuit drie bouwen in de leerlingbegeleiding (1.2 /3.4 /5.6)”

Vervolgens is de ontwikkelrichting samengevat in een “Eerste schets” van een nieuwe inrichting. Gecombineerd met de onderwijskundige bedoeling van de in te zetten veranderingen leidde dat tot een aantal ontwerpeisen.

Het inrichtingsontwerp:

- Biedt meer keuzevrijheid aan leerlingen;
- Biedt de gelegenheid om leerlingen meer op maat te begeleiden;
- Biedt “voldoende” gelegenheid voor betekenisvol contact tussen leraar en leerling;
- Biedt de keuze aan secties meer ontwikkeltijd in te zetten;
- Biedt gelegenheid voor het formaliseren en organiseren van versnellen / vertragen;
- Geeft rust en minder versnippering in de school;
- Kent een voorspelbaar jaarrooster;
- Biedt de leerlingen voldoende onderwijstijd;
- Behelst oplossingen die betaalbaar en haalbaar zijn.

De schoolleiding heeft in de schets voorgesteld om te kiezen voor een 80-40 minutenrooster aangevuld met keuzetijd voor leerlingen (Tab-uren).

Het is de bedoeling om in 2019 deze voorstellen verder uit te werken en te bepalen vanaf welk schooljaar de veranderingen doorgevoerd worden.

Eigen deskundigheid en gesprekkencyclus

Om verder vorm te geven aan de zinsneden uit het schoolplan

- “We werken aan een open en professionele schoolcultuur”
- “Ter ondersteuning zetten we in op gerichte professionalisering en competentieontwikkeling van het personeel”
- “De gesprekkencyclus is gericht op ontwikkeling”

is er gewerkt aan:

- Het kaderdocument: “Richtingwijzer professionaliteit”
- De hertaling van de competenties in: “Competentiemodel 2018”
- De aanpassing van de gesprekkencyclus aan de StOVOG-reglementen: “Gesprekkencyclus 2018”

De vorm en inhoud van de gesprekken met de schoolleiding moeten met deze onderleggers vanaf 2019 gaan passen binnen het principe van gedeeld eigenaarschap en de gewenste open en professionele schoolcultuur.

4.4 De GSG Leo Vroman

Missie en schooldoelen

De school heeft vanuit de missie van StOVOG haar onderwijskundige opdracht geformuleerd. De voornaamste uitwerking daarvan ligt in het streven te werken aan de versterkte aandacht voor de individuele leerling binnen een kleinschalige leeromgeving.

De school heeft deze missie uitgewerkt in een aantal specifieke onderwijskundige doelstellingen. Binnen de school is het streven gericht op de verbetering van de motivatie van de leerlingen voor het dagelijks onderwijsproces en in het verlengde daarvan is het accent gelegd op het leren zelfstandig te studeren.

Binnen het pedagogisch-didactisch klimaat van de school zijn daarbij de begrippen *autonomie*, *relatie* en *competentie* belangrijke uitgangspunten.

Meer specifiek gericht op de onderwijskundige invulling heeft de school een viertal onderwijskundige doelen vastgesteld voor haar docenten:

1. Activerende didactiek
2. Het aanleren van zelfstandig studeren
3. Het leren samenwerkend te leren
4. Toepassing van de digitale leeromgeving

Vanuit de geformuleerde uitgangspunten heeft de school in 2018 de volgende ontwikkelpunten verder uitgewerkt:

Onderwijskundige ontwikkeling

In het dagelijkse studieproces van haar leerlingen besteedt de school bij de leerlingen veel aandacht aan de versterking van het gevoel van "eigenaarschap" over het eigen leerproces. Een proces dat vanzelfsprekend moet aansluiten bij de eerste stappen die daartoe in het primair onderwijs al zijn gezet en na het voortgezet onderwijs in het vervolgonderwijs verder worden uitgewerkt.

Zo wil de school proberen als voortgezet onderwijs aansluiting te vinden bij beide onderwijsvormen in plaats van daar geïsoleerd tussen te staan zoals binnen de min of meer traditionele setting van veel scholen voor voortgezet onderwijs is bepaald.

De school heeft de inrichting van haar gebouwen aan kunnen passen aan de wensen die passen bij de onderwijskundige uitgangspunten.

De school vindt het van groot belang dat leerlingen gemotiveerd in hun dagelijkse onderwijsproces staan en leren om geleidelijk verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. De omgeving waarin zij dagelijks verkeren moet daarbij ruimte en mogelijkheden bieden voor dit leerproces.

De rol van de leraar wordt binnen deze ontwikkeling uitdagender en veelzijdiger omdat de rol wisselt tussen die van instructor, coach en vormgever van leerstofaanbod.

De rol van coachend leraar wordt in toenemende mate benadrukt en ontwikkeld.

De leerling wordt in het dagelijks onderwijskundig proces primair begeleid door de leraar. Als een aanvulling op die begeleiding heeft de school financiële middelen ingezet als ondersteuning voor leraar en leerling in de vorm van onderwijsassistenten.

Randvoorwaarden

- De gebruikt digitale hulpmiddelen ter ondersteuning van het proces van zelfstandig leren studeren. Leerlingen gebruiken digitale hulpmiddelen ter ondersteuning van studieaanbod, planningsactiviteiten, informatievoorziening en communicatie. Hedendaagse toepassingen worden daarmee ingezet om het onderwijsproces te ondersteunen.
- De inrichting en vormgeving van de schoolgebouwen is grotendeels aangepast aan de wens die de school heeft om het onderwijsproces in tegenstelling tot het verleden transparant te

laten plaatsvinden. Leerlingen zien elkaar letterlijk veel en dat leidt tot open communicatie en samenwerking. Dat geldt voor de medewerkers van de school op dezelfde wijze.

- De school wil gezien de leeftijdscategorie van haar leerlingen naast de vrijheid die de leerlingen leren te benutten voor hun eigen leerproces ook structuur bieden aan de omgeving waarbinnen zij dagelijks studeren. Om die reden vinden alle lessen dagelijks plaats op identieke aanvangs- en eindtijden en kunnen leerlingen zonder onderbrekingen in de school studeren.

Opbrengsten

De school constateert dat haar opbrengsten in algemene zin soms nog wisselend van aard zijn alhoewel zij op dit thema ruim voldoet aan de eisen die de onderwijsinspectie aan de school stelt. De doorstroomresultaten binnen de leerjaren worden steeds evenwichtiger en zijn op meer structurele basis bovengemiddeld.

De eindexamenresultaten van de verschillende afdelingen laten soms nog te grote onderlinge verschillen zien.

De school heeft zich ingespannen om de reflectie op de cijferresultaten van haar leerlingen ook te kunnen verbinden aan de zelfreflectie van haar medewerkers. In de vorm van intercollegiaal contact en analyse van de opbrengsten wordt daaraan intensief gewerkt.

Persoonlijke ontwikkeling

De school werkt aan de persoonlijke ontwikkeling van haar medewerkers. De school wil in versterkte mate bevorderen dat de schoolorganisatie een cultuur kent waarbij persoonlijke reflectie op functioneren en het leren van elkaar vanzelfsprekend zijn.

Collegiale consultatie, reflectie op eigen competenties en externe scholing worden daarbij intensief ingezet.

Alle leraren werken aan een persoonlijk plan van ontwikkeling en reflecteren daar met regelmaat op. Daarnaast werkt de school in schoolbrede zin aan de ontwikkeling van verschillende thema's die passen bij de onderwijskundige ontwikkeling die de school doormaakt.

De begeleiding van de instromende nieuwe leraren wordt in een specifiek programma vormgegeven waarbij intercollegiaal overleg en persoonlijk begeleiding op lesniveau een belangrijke rol spelen.

Prestatiebox

Het is de bedoeling dat geen nieuwe elementen aan het bestaande landelijk sectorakkoord worden toegevoegd want het Ministerie stelt geen extra middelen beschikbaar.

De school werkt hard aan de uitwerking van de afspraken uit het Sectorakkoord 2014-2017:

1. De school werkt aan het verhogen van de leerprestaties in algemene zin. Een belangrijke incentive daarbij is het streven te komen tot een verhoging van de motivatie van de leerlingen voor het dagelijks leerproces en de aandacht voor het leren zelfverantwoordelijk te kunnen zijn voor het leerproces.
2. Er is een specifieke leerlijn voor rekenvaardigheden ontwikkeld die begint in het eerste leerjaar en doorloopt tot aan het eindexamen.
3. De school analyseert de opbrengsten op systematische wijze en maakt de verbinding leerling-leraar-opbrengst in de school bespreekbaar.
4. De school werkt actief aan een leeromgeving waarin aandacht is voor de individuele kwaliteiten van de leerlingen. Het onderwijs moet daarop kunnen aansluiten.
5. De school legt in toenemende mate het accent op de digitale leeromgeving om daarmee leerlingen de ondersteuning te bieden bij de zelfstandige verwerking van studiestof. De school bevordert het gebruik van een digitaal device bij haar leerlingen en heeft forse investeringen gedaan in het aanleggen van een goede infrastructuur.

- De school stimuleert de inzet van digitaal onderwijsaanbod. Vakgroepen zetten zich in toenemende mate in om het studiemateriaal te digitaliseren.
6. De school biedt specifieke aandacht aan leerlingen met potentieel excellente kwaliteiten maar wil daarbij de zorg aan de leerlingen in het algemeen niet vergeten.
 7. De school heeft de inrichting van het onderwijs zodanig aangepast dat het begrip "tussenuren" waarbij leerlingen gedurende de studiedag buiten het schoolpatroon worden geplaatst niet meer van toepassing hoeft te zijn. De aandacht van de leerlingen blijft daarmee gericht op het leerproces.
 8. De school heeft een aanmerkelijk aantal jonge leraren kunnen opnemen. De huidige leeftijdsverhouding van de medewerkers waarborgt een goed evenwicht voor de toekomst.
 9. De school werkt aan de ontwikkeling van de kwaliteiten van haar medewerkers. Binnen de in samenspraak met haar met haar leraren opgezette gesprekscyclus wordt actief gewerkt aan de competentieontwikkeling van alle individuele leraren.
 10. De school heeft de gesprekscyclus van de leraren en hun deskundigheidsbevordering zodanig vormgegeven dat invoering in het lerarenregister moeiteloos zou moeten kunnen plaatsvinden.

4.5 GSG Het Segment

Missie en schooldoelen

De school werkt zowel vanuit het koersplan van StOVOG als vanuit het schoolplan en heeft daarmee een onderwijskundige opdracht meegekregen. Een belangrijke uitwerking daarvan is gelegen in een versterkte aandacht voor de individuele leerling binnen een kleinschalige leeromgeving. De school heeft daaraan vorm gegeven in een aantal specifieke onderwijskundige doelstellingen. De missie en de visie van de school zijn dan ook als volgt te formuleren:

Missie

Na het doorlopen van het praktijkonderwijs op GSG Het Segment kunnen leerlingen zelfstandig en volwaardig participeren in de maatschappij. Ze zijn in staat zelfstandig te werken, te wonen, hun vrije tijd zinvol te besteden en burger te zijn. Om dit te kunnen moeten leerlingen van onze school een aantal algemene competenties en vaardigheden ontwikkelen en daarnaast een aantal specifieke gerelateerd aan het beroep dat bij hen past. Het praktijkonderwijs op GSG Het Segment gaat daarbij uit van de individuele mogelijkheden en talenten van leerlingen.

Visie

Het praktijkonderwijs op GSG Het Segment realiseert haar missie door systematisch en doelgericht te werken aan individuele leertrajecten die enerzijds aansluiten bij de ontwikkelingsniveaus en mogelijkheden van de leerlingen, en anderzijds gericht zijn op de competenties die gevraagd worden om deel te nemen aan de maatschappij.

Sectorakkoord

De school werkt actief aan de ambities uit "Het Sectorakkoord 2014-2017".

- * De school werkt aan het verhogen van de leerprestaties in algemene zin.
- * Er zijn wederom school specifieke leerlijnen doorontwikkeld op alle vakgebieden.
- * De school analyseert de opbrengsten op systematische wijze en maakt de verbinding leerling-docentopbrengst in de school bespreekbaar en vertaalt dit naar concrete beleids

- * De school werkt actief aan een leeromgeving waarin aandacht is voor de individuele kwaliteiten van de leerlingen. Digitale hulpmiddelen spelen in dit proces een belangrijke rol.
- * De school biedt specifieke aandacht aan alle leerlingen op het gebied van hun potentiële talenten.
- * De school is open en transparant en deelt met haar stakeholders haar kwaliteitsbeleid en opbrengsten
- * De school werkt aan de ontwikkeling van de kwaliteiten van haar medewerkers. Binnen de in samenspraak met de medewerkers opgezette gesprekscyclus wordt actief gewerkt aan de competentieontwikkeling van alle individuele medewerkers. Daarbij is het streven dat een meerderheid van onze docenten een masteropleiding heeft afgerond.

Concreet is er vanuit de kaders van het schoolplan en het sectorakkoord gewerkt aan:

- * Voor alle vakgebieden een kennisbasis en een vaardigheidsniveau te bieden dat leerlingen in staat stelt zoveel mogelijk zelfredzaam te functioneren in onze geletterde, gecijferde en gedigitaliseerde samenleving.
- * De Wet Referentieniveaus draagt ons op de al verworven taal- en rekenwiskundige kennis en vaardigheden van onze leerlingen te onderhouden en daar waar mogelijk of in dienst van het zelfstandig maatschappelijk functioneren, op een hoger niveau richting 1F of 2F te brengen. Dit is afhankelijk van het individuele niveau van de leerling. De school heeft er voor gekozen om Passende Perspectieven in te zetten om een gepersonaliseerd aanbod te kunnen bieden op het gebied van Nederlands en rekenen.
- * De school ziet het als haar verantwoordelijkheid om leerlingen te leren de voordelen van sociale media te benutten evenals de risico's bespreekbaar te maken. Bovendien zien wij de kansen die sociale media bieden om de communicatie met belanghebbenden toegankelijker en interactiever te maken. Het vak mediawijsheid is ingevoerd.
- * We zijn bezig om de expliciete leerlijnen verder te verwerken in ons nieuwe volgsysteem Presentis.
- * De school wil de leerlingen qua arbeidsvaardigheden zodanig voorbereiden op de arbeidsmarkt dat negatieve praktijk/stage-ervaringen tot een minimum worden beperkt.
- * Verdere optimalisatie van de basisleerroute en de individuele leerroute. Maatwerk en leerling gerichtheid zijn van belang, het ontwikkelingsperspectief voor een leerling is hierbij leidend.
- * Optimaliseren en uitbreiden van brancheopleidingen. Op dit moment worden er meer dan 66 brancheopleidingen aangeboden. De school heeft voorlichting inzake de brancheopleidingen geoptimaliseerd. Er zijn voorlichtingsboekjes ontwikkeld.
- * Een passend curriculum verder door ontwikkelen met betrekking tot wonen, werken, vrije tijd, burgerschap en leren.
- * Alle medewerkers van Het Segment richten het leerproces zodanig in dat de leerling optimaal leert (het is uitdagend, stimulerend, betekenisvol, maximaal en effectief). Daarvoor is het nodig samen stapsgewijs haalbare doelen te formuleren en manieren te vinden om de doelen te bereiken.
- * Het schoolteam heeft verder ervaringen opgedaan met betrekking tot het volgsysteem Presentis.
- * In de klassen 3 hebben we inzake de arbeidsvaardigheden het aanbod uitgebreid. Competenties en vaardigheden op het gebied van arbeidsvaardigheden hebben we uitgebreid.
- * In de bovenbouw hebben we een aanzet gegeven om de leerlijnen met de beroeps kolom gekoppeld zijn aan de praktijkvakken binnen de beroeps kolom.

- * De entree-opleidingen opnieuw geanalyseerd van het mbo om te komen tot een passend en ruim aanbod entreeopleidingen binnen onze school. Twee medewerkers van MBO-Rijnland zijn ingezet om vorm te geven aan de entree-opleiding.
- * De school heeft, in het kader van Passend Onderwijs, gekozen voor een PRO+KLAS. In het afgelopen jaar is er gewerkt aan de contouren en uitgangspunten van een PRO+KLAS.

Opbrengsten

In 2018 hebben we;

- * de leerlijnen verder aangepast op basis van Passende Perspectieven
- * functioneel Nederlands en rekenen bijgesteld, gekoppeld aan de praktijkvakken binnen de beroeps kolom en verder uitgebreid.
- * lessen rond social media geïmplementeerd in het vak media-wijsheid en verder bijgesteld voor de klassen 1 t/m 4.
- * het curriculum voor praktijkonderwijs doorontwikkeld;
- * de lessen in het woonhuis verder doorontwikkeld;
- * het IOP/OPP verder geoptimaliseerd en geïntegreerd in Presentis.;
- * de zorgstructuur verder aangepast na evaluaties
- * het aanbod brancheopleidingen wederom vergroot naar meer dan 66 in totaal;
- * samen met de gemeente en andere scholen acties ondernomen in het kader van het project ingeschakeld teneinde leerlingen van het Praktijkonderwijs, middels stages met uitzicht op werk, binnen de zorg en het onderwijs te laten functioneren.
- * verbindingen binnen de vakgebieden gezocht om de context voor onze leerlingen te vergroten

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

4.6 Duurzaamheid

Het schoolbestuur richt zich specifiek op een aantal elementen die vallen onder het thema duurzame organisatie.

- De organisatie streeft op alle plaatsen d.w.z. bij medewerkers in het algemeen, management en bestuur naar een evenredige verdeling tussen vrouwen en mannen. Zij constateert echter dat de beschikbaarheid van geschikte kandidaten vaak niet aansluit bij deze algemene wens. Zo is het aanbod aan mannelijke leraren over het algemeen lager dan vrouwelijke leraren, verschilt de beschikbaarheid in gewenste aanstellingsomvang soms nogal en is het aanbod in leidinggevende functies vaak ook weer anders.
- De scholen van StOVOG kennen een vrij specifieke onderwijskundige uitwerking van het onderwijs en de begeleiding van leerlingen. De wens te komen tot geschikte kandidaten kan van groter belang zijn dan de wens tot onderscheid in sekse.
- StOVOG is van openbare signatuur en kent derhalve een diverse bevolking. De stichting koestert die diversiteit en past haar wijze van onderling gesprek met medewerkers en leerlingen daar ook op aan. Stellige bestuurlijke stellingname t.a.v. maatschappelijke thema's die landelijk leiden tot ingrijpende botsingen van meningen zal zij als ze worden geformuleerd uiterst zorgvuldig vormgeven om de sfeer van tolerantie binnen de organisatie te kunnen waarborgen.
- Het schoolbestuur denkt zorgvuldig na over de wijze waarop zij kan bijdragen aan thema's zoals duurzaamheid in de zin van energie en schoolomgeving in relatie tot de beschikbare middelen die ze wil en moet inzetten voor het primaire proces van het onderwijs. De organisatie heeft vooralsnog als enige in het Nederlands voortgezet onderwijs een schoolgebouw voor 1.000 leerlingen kunnen bouwen volgens het uiterst energiezuinig concept "passief school". Daarnaast zet zij zich waar redelijkerwijs mogelijk in om een verdere bijdrage te leveren aan de genoemde duurzaamheid in energievoorziening.

In het kader van een duurzame organisatie zijn er -naast de zaken op schoolniveau- de volgende ontwikkelingen te melden:

Personeelstekorten

Het schoolbestuur ziet in toenemende mate dat het moeilijk is bevoegde leraren van hoge kwaliteit aan te trekken in alle specifieke vakgebieden. Zij prijst zich echter gelukkig met de vrij specifieke onderwijskundige vormgeving van haar drie scholen die tot op heden garant staan voor een positieve interesse uit de arbeidsmarkt.

Op de huidige arbeidsmarkt ervaren wij nog voldoende aanbod van personeel en de verwachting is dat er geen tekort zal ontstaan. Wij hebben daarbij goede contacten met opleidingsinstituten.

Duurzame samenwerking

Tevens participeren wij al enige jaren in het samenwerkingsverband Om het Groene Hart. Hierin zijn tevens de volgende openbare scholen voor voortgezet onderwijs vertegenwoordigd:

- Scholen Combinatie Zoetermeer te Zoetermeer
- IJsselcollege te Capelle a/d IJssel
- Krimpenerwaard College te Krimpen a/d IJssel
- Grotius College te Delft
- Openbaar Voortgezet Onderwijs Vlaardingen
- Coenecoop College te Waddinxveen.

Het Samenwerkingsverband Om het Groene Hart geven we onder meer gestalte door een gezamenlijk Sociaal Statuut, onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring, het samen inkopen van deskundigheid, gezamenlijke vertegenwoordiging en het realiseren van schaalvoordelen. Daartoe voert het samenwerkingsverband projecten uit op de gebieden onderwijs, personeelsbeleid en financiën en organisatie.

Echter, gezien de druk op de arbeidsmarkt kan het vinden van goed gekwalificeerd personeel op termijn een probleem worden.

Ziekteverzuim

Organisatorische Eenheid	Kort 0-8	Kort Middel 8-43	Lang Middel 43-366	Lang > 366	Totaal	Meldings Frequentie	Landelijk gemiddelde 2017	Verzuim duur
STG - Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda								
CHG - Het Coornhert Gymnasium	0,96%	0,36%	1,93%		3,25%	0.99	4,52	7,10
GSG - De Goudse Scholengemeenschap Leo Vroman	1,06%	1,44%	2,15%	0,86%	5,50%	1.06	5,06	11,77
SEG - De GSG het Segment	0,14%	0,06%	2,27%		2,47%	0.38	6,61	15,89
STF - Het Stafbureau van de Stichting	3,31%	4,66%	nb		7,97%	1.56	nb	7,36
Totaal	2.98%	1.63%	22.11%	0%	4.79%	0.89%	5.89%	10.53%

Evenredige vertegenwoordiging

Conform artikel 32D van de Wet op het Voortgezet Onderwijs streeft StOVOG naar evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding. Voor de evenredige vertegenwoordiging wordt uitgegaan van de verhouding mannen en vrouwen voor wat betreft het onderwijzend personeel dat werkzaam is in het door de school verzorgde onderwijs.

Functiemix

Voor de drie scholen geldt dat voor wat betreft de functiemix er maatwerkafspraken zijn gemaakt met de medezeggenschapsraden en/of de vakbonden. Stichtingsbreed voldoen we aan de doelstellingen.

De afspraken voor wat betreft het entreerecht zijn volledig ingericht en de middelen zijn ingezet.

Kwaliteit

Kwaliteit staat hoog in het vaandel. Ons kwaliteitsbeleid bestaat uit het voortdurend stellen van vijf eenvoudige vragen:

- Doen we de goede dingen?
- Doen we die dingen goed?
- Hoe weten we dat?
- Delen anderen onze mening?
- Wat doen we met de antwoorden?

Het beleidsmatig realiseren van kwaliteitszorg betekent continu reageren op ontwikkelingen. Daarbij zijn objectieve en recente gegevens van essentieel belang. We doen dus continu onderzoek naar de effectiviteit van ons onderwijs. Dat betreft zowel het proces (via collegiale consultatie, intervisie, ouder- en leerlingenquêtes, e.d.) als onze instrumenten (leermiddelen, toetsen, e.d.).

De resultaten van deze onderzoeken worden binnen de scholen en met het College van Bestuur besproken.

Indien een tevredenheidsonderzoek een onvoldoende resultaat biedt, dient de school dit actief aan te pakken.

Ieder vorm van beleidsontwikkeling dient op de een of andere wijze plaats te vinden op grond van de PDCA-cyclus.

Veiligheid

StOVOG voert actief veiligheidsbeleid. Periodiek worden hiertoe risico-inventarisaties voor opgesteld.

De drie scholen voldoen aan het keurmerk 'Veilige School'. Ook op het gebied van sociale veiligheid stelt StOVOG hoge eisen. Er zijn protocollen beschikbaar op vele terreinen. Deze worden jaarlijks geëvalueerd c.q. getoetst en indien noodzakelijk bijgesteld. Het meerjarenbeleidsplan ARBO is in 2016 in overleg met de GMR opgesteld en vastgesteld door het College van Bestuur met instemming van de GMR.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

5. Toekomstige ontwikkelingen

Strategisch Beleidsplan StOVOG, de koers naar 2022

I Inleiding

Het strategisch-beleidsplan 2018-2022 van StOVOG maakt de koers zichtbaar van de drie scholen en het stafbureau voor de komende jaren. Door welke waarden laten we ons leiden en welke idealen streven we na? Voor de beantwoording van deze vragen is het van belang om met een schuin oog te kijken naar de trends vanuit de landelijke overheid, zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen naar aanleiding van Onderwijs2032 en Curriculum.nu. We vinden het hoe dan ook het allerbelangrijkst om goed aan te sluiten bij de onderwijsontwikkelingen in onze eigen scholen.

a. Positief waarderende insteek

Veel van wat er op onze scholen gedaan wordt, komt overeen met de koers van StOVOG. Er is in het vorige Koersplan veel ruimte voor (onderwijskundig) beleid van de afzonderlijke scholen geweest. Het bestuur heeft op hoofdlijnen vanuit een positief waarderende insteek de onderwijskundige ontwikkelingen gevolgd en aangestuurd. Het vormgeven en verankeren van het beleid behoort tot de opdrachten van de scholen en alle medewerkers voor de komende jaren. Dat zal ieder op zijn eigen deskundigheids- en verantwoordelijkheidsgebied doen.

b. Vanuit ruimte en vertrouwen naar scholen en leerlingen

Bij de verdere ontwikkeling van het strategisch beleid laten we ons inspireren door de 'The Golden Circle' van Simon Sinek. Er bestaan grote verschillen tussen onze scholen, maar over het waarom (WHY) zijn we gelijkgezind. Over de bedoeling kan geen wezenlijke verschillen van opvatting tussen de scholen bestaan; die bedoeling en wat eronder ligt, is wat ons bindt. Dat is onze identiteit!

Over hoe (HOW) die bedoeling gerealiseerd worden, kan en mag er verschillend gedacht worden. De verschillen zullen vooral in de onderwijspraktijk zichtbaar worden in wat (WHAT) we dagelijks doen. Hoe dichter bij het primaire proces, des te meer ruimte er is of ontstaat voor de scholen en hun medewerkers om eigen keuzes te maken. Zo denken en verwachten we dat er meer 'eigenaarschap' in de scholen ontstaat én meer passie en aandacht en oog voor verschillen tussen mensen: zowel bij leerlingen als medewerkers.

c. De bedoeling

Om bij de bedoeling te komen, zullen we eerst formuleren wat de missie en visie van StOVOG zijn. Daarmee richten we ons bestuur in het eerste deel van dit plan in een bepaalde koers en formuleren we onze ambities. Daarna beschrijven we hoe we deze ambities denken te bereiken; wat we daarvoor gaan verrichten. Tenslotte, in het derde deel van dit plan, beschrijven we hoe de inrichting van StOVOG ons daarbij faciliteert.

II Het richten – waarom doen we het; wat is de bedoeling?

StOVOG is een organisatie die verschillen erkent en waardeert en iedereen kansen biedt voor ontwikkeling. Op onze scholen ervaren leerlingen dat leren betekenisvol en leuk kan zijn en voldoening oplevert. Leerlingen worden optimaal voorbereid op een toekomst waarin ze zelf de regie kunnen voeren over hun leven. Ontwikkeling naar opleiding en beroep is noodzakelijk: er wordt naar gestreefd de leerlingen een zo kansrijk mogelijk diploma mee te geven. Vanuit bovenstaande gedachten is de missie geformuleerd:

a. Missie

'Wij maken voor iedere leerling, ongeacht achtergrond, de beste toekomst mogelijk.'

Wij denken dat deze missie slaagt als er aan een vijftal randvoorwaarden – *onze visie* - wordt voldaan.

b. Visie

De scholen van StOVOG:

- bieden het best mogelijke onderwijs voor de individuele leerlingen;
- bieden de leerlingen een omgeving waarin ze zich gekend weten en veilig voelen;
- ondersteunen en dagen elke leerling uit zijn of haar ambities te ontwikkelen;
- zijn oprecht betrokken bij de ontwikkeling van iedere leerling;
- zijn eigentijds en onderscheidend.

Als we onze visie concreet maken, zien we over vijf jaar het volgende in onze scholen:

- leerlingen leren in een professionele cultuur;
- leerlingen leren terwijl ze gezien en gekend worden;
- leerlingen leren begeleid zelfstandig werken en zijn ook verantwoordelijk voor hun eigen leerproces;
- leerlingen zijn gemotiveerd aan het leren en leveren de daarbij behorende inspanning;
- leerlingen leren respectvol samen te leven.

III Het verrichten – hoe gaan we de bedoeling realiseren?

Met andere woorden; hoe krijgen we het voor elkaar om te doen wat de bedoeling is. Op manieren die bij StOVOG passen, met een inrichting van onze scholen die dat bevordert?

a. Werken vanuit een bijzondere organisatievorm

StOVOG wil in de vormgeving van haar organisatie de drie scholen voor voortgezet onderwijs zo veel als mogelijk hun eigen autonomie geven voor hun eigen ontwikkeling.

Daartoe is een aantal sterk onderscheidende keuzes gemaakt:

- Op bestuurlijk niveau worden op minimale wijze middelen onttrokken ten dienste van het bovenscholse voorzieningenniveau;
- Er wordt naar gestreefd de bovenscholse ondersteuning kleinschalig te organiseren en niet te outsourcen om daarmee de bereikbaarheid en effectiviteit te vergroten;
- De leiding van de organisatie is belegd bij het College van Bestuur dat bestaat uit vier leden, die binnen hun functie tevens leidinggeven aan één van de drie scholen of het stafbureau.

Hiermee wil StOVOG een maximale betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid voor de afzonderlijke onderdelen garanderen en tevens de effectiviteit van, in het bijzonder, de scholen bevorderen.

b. Werken vanuit de opbrengstgerichte dialoog met stakeholders

In het vormgeven van een opbrengstgerichte dialoog met stakeholders komt een aantal stappen periodiek terug:

- Het StOVOG-bestuur oriënteert zich elke vier jaar op haar omgeving en inventariseert de wensen en behoeften in de samenleving;
- Het StOVOG-bestuur ontwikkelt vervolgens een actuele strategische visie op hoe zij haar maatschappelijke opdracht wil vormgeven in relatie tot de wensen en behoeften van de omgeving;
- Elk StOVOG-onderdeel bepaalt in het afgeleide schoolplan / ondersteuningsplan welke stakeholders actief worden betrokken bij het (deel)beleid en legt vast met wie zij daarover de dialoog wil voeren;

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Elk onderdeel stelt planmatig vast welke merkbare en meetbare resultaten worden verwacht en hoe en wanneer daarover de terugkoppeling plaatsvindt;

- De leiding van de onderdelen stuurt op het kwalitatief handelen van het personeel en bewaakt de beoogde kwaliteit door systematisch gegevens te verzamelen, waarbij ook de relevante lokale
- stakeholders als bron worden gebruikt;
- De leiding van de onderdelen verantwoordt zich aan de relevante stakeholders over de resultaten, op bestuursniveau en de bovenschoolse stakeholders idem;
- Het bestuur stelt een (jaar)verslag op en evalueert op hoofdlijnen het StOVOG-beleid.

c. Werken vanuit een openbare identiteit

Op onze openbare scholen is ieder kind en iedere medewerker welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond.

De leerlingen op onze openbare school leren respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Wij besteden actief aandacht aan de overeenkomsten en verschillen tussen individuen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting.

“Niet apart, maar samen leven, leren en werken volgens democratisch vastgestelde regels.”

d. Werken met externe invloeden

De ontwikkelingen in de samenleving gaan snel. De overheid reageert daarop met beleid en wetgeving waar we niet omheen kunnen. In dit plan beperken we ons tot een drietal ontwikkelingen die we vanuit onze visie belangrijk zijn en waarop wij in ieder geval van betekenis willen zijn voor onze leerlingen.

- Onderwijs 2032 / Curriculum.nu

Vanuit onze visie vragen wij de scholen in hun plannen invulling te geven aan leerdoelen op het gebied van burgerschap, persoonlijkheidsvorming en digitale geletterdheid. De ontwikkelingen op het gebied van de curricula volgen we met belangstelling en welwillendheid.

- Wet op Passend Onderwijs

Vanuit onze visie willen we onderwijs verzorgen dat leerlingen uitdaagt, dat uitgaat van hun mogelijkheden en rekening houdt met hun beperking. Leerlingen die extra begeleiding en zorg nodig hebben, blijven, als het verantwoord is, op onze scholen. Ze worden zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

- Wet beroep Leraar en lerarenregister

Deze nieuwe wet heeft als gevolg dat de bekwaamheidseisen een plaats krijgen in een meer omvattende systematiek: leraren worden geacht nu ook zelf de kwaliteit van hun beroep te waarborgen en verbeteren. Daartoe heeft de wetgever de bekwaamheidseisen opnieuw beschreven; er wordt onderscheid gemaakt tussen kennis en kunde op het gebied van pedagogische, vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid.

- Vanuit onze visie vraagt het bestuur aan de schoolleidingen om aan de hand van deze nieuwe (toetsbare) eisen duidelijk te maken aan onze leraren of en in hoeverre hij / zij bekwaam is en de bevordering van Eigen Deskundigheid daarop aan te passen.
- De ontwikkelingen op het gebied van het register wacht het bestuur met gepaste afstand af.

IV Inrichten – vormgeven via het wat

Om de ambities van dit plan waar te maken, zullen we de leerlingen en StOVOG-medewerkers behorende bij onze verklaring d.d.

op een adequate manier faciliteren. Het gaat hierbij dus om de inrichting van de (school)organisaties en de gebouwen; het WAT is ondersteunend.

a. Betekenisvol en toekomstgericht onderwijs

- Om onze leerlingen in balans tot ontplooiing te doen komen, hebben onze scholen een adequaat onderwijs- en toetsingsprogramma waarbinnen economische, persoonlijke en sociale doelen geïntegreerd zijn; een curriculum dat duurzaam leren en duurzaam leven nastreeft;
- StOVOG evalueert de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op basis van zowel meetbare als merkbare resultaten;
- De onderwijsactiviteiten worden zodanig georganiseerd dat ze optimaal betekenisvol kunnen zijn. Het loslaten van traditionele onderwijsvormen behoort tot de mogelijkheden.

b. Stimulerend personeelsbeleid (HRM)

Het onderwijsteam van professionele docenten en onderwijsondersteunende medewerkers is de motor voor de kwaliteit van het onderwijs op onze scholen. Het onderwijsteam speelt een cruciale rol bij de realisering van dit Strategisch Plan. De som der delen is juist in het onderwijs veel meer dan de afzonderlijke delen. Het onderwijsteam is gezamenlijk verantwoordelijk voor een hoge kwaliteit van onderwijs en de resultaten van het onderwijs. Net als bij een sportteam ontstaat er een topteam als er goed samengewerkt en van elkaar geleerd wordt.

- Een lerende organisatie vraagt om HRM-beleid dat het leren binnen een organisatie faciliteert. Het creëren van een veilig en stimulerend professioneel leerklimaat is daarbij een belangrijke voorwaarde.
- HRM-beleid zet de StOVOG-medewerker in zijn kracht en stimuleert hem of haar vanuit eigen regie te werken aan zijn eigen professionalisering.
- Vanuit goed werkgeverschap wil StOVOG de medewerkers van goede arbeidsvoorwaarden voorzien.
- Het is voor de scholen van essentieel belang de goede werknemers ook in de toekomst te kunnen binden en boeien. Een strategische personeelsplanning is daarbij essentieel.
- Loopbaanperspectief is in het kader van talentontwikkeling een belangrijke arbeidsvoorwaarde om aantrekkelijk te zijn als werkgever.

Het stimuleren van horizontale mobiliteit personeel tussen scholen kan een middel zijn om medewerkers te blijven uitdagen.

c. Goede materiele randvoorwaarden

Voor ons onderwijs is het noodzakelijk dat een aantal basisvoorwaarden op orde is. Een financieel gezonde organisatie is daarbij essentieel. Het leren moet plaats vinden in schone, veilige en goed uitgeruste gebouwen en het onderwijs moet gebruik kunnen maken van solide, moderne ICT-infrastructuren. StOVOG realiseert dit door keuzes te maken in de bedrijfsvoering en in voorzieningen zoals huisvesting.

- Voor een financieel gezonde organisatie is het noodzakelijk dat iedere afzonderlijke school voldoet aan de financiële en bedrijfsmatige randvoorwaarden. Een schaalgrootte en bandbreedte aan leerlingenaantallen die de afzonderlijke school in staat stelt op een verantwoorde wijze groepen/klassen te vormen is daarbij van belang. Daarbij hoort een op onderwijs gerichte allocatie van middelen. Voor scholen niet-beïnvloedbare kosten worden daar zo veel mogelijk uitgefilterd en op bovenschools niveau afgehandeld.
- StOVOG is 'in control', checkt, onderhoudt en verbetert waar nodig samenhangende bedrijfsprocessen en heeft:

- Een financieel gezonde organisatie:
 - o weerstandsvermogen tussen 10 en 40%
 - o liquiditeit > 2%
 - o solvabiliteit > 50%
 - o rentabiliteit > 1%;
- een meerjaren-investeringsplan waarbij investeringen en afschrijvingen met elkaar in balans zijn als uitgangspunt voor de begrotingen;
- continu onderhouden en waar nodig verbeteren van samenhangende procesgestuurde bedrijfsvoering;
- scholen die afzonderlijk en op eigen kracht kunnen voldoen aan de financiële en bedrijfskundige randvoorwaarden en met een sluitende begroting kunnen draaien.
- StOVOG heeft adequate huisvesting, dus heeft:
 - o moderne, goed toegeruste en toekomstbestendige schoolgebouwen;
 - o een meerjarige huisvestingsvisie;
 - o een meerjarig onderhoudsplan;
 - o een klimaat- en veiligheidsbeleid geënt op Arbonormen en uitgangspunten Frisse en schone scholen;
 - o een tevredenheid van ouders, leerlingen en medewerkers van minimaal zeven op een schaal van tien met betrekking tot veilige, schone en goed uitgeruste gebouwen;

d. Efficiënt samenwerken

In de onderwijsketen: StOVOG zoekt de samenwerking om gezamenlijk en in samenhang leerlingen van een goede leersituatie te voorzien. Belangrijk is de structurele en actieve samenwerking met vooropleidingen maar juist ook met vervolgopleidingen om zo een warme overdracht en transfer voor leerlingen mogelijk te maken. Het betekent ook structureel samenwerken met kennispartners en lerarenopleidingen. Deze samenwerking kan een belangrijke rol spelen bij professionalisering en opleiden (in de school).

Binnen StOVOG: Als organisatie is samenwerken cruciaal omdat StOVOG als geheel en dus integraal verantwoordelijk is voor het in samenhang optimaliseren van het leren van de leerling en het openbaar voortgezet onderwijs Gouda. De som der delen is meer dan het geheel is hier bij uitstek van toepassing.

e. Professionele cultuur en doelgerichte communicatie

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en leerlinggericht te kunnen werken is het van groot belang dat medewerkers met elkaar over het werk in gesprek zijn, doelen stellen, reflecteren op het eigen handelen, feedback geven aan elkaar, loyaal de genomen beslissingen uitvoeren, zodat er gericht gewerkt wordt aan het realiseren van goede resultaten.

Dat betekent aan de ene kant haalbare, duidelijke en SMART geformuleerde afspraken en aan de andere kant afspraken uitvoeren en elkaar aanspreken op gemaakte afspraken. Daar hoort ook goede communicatie bij. De breng-verantwoordelijkheid van informatie is daarbij even belangrijk als de haalverantwoordelijkheid van informatie. Dit geldt voor intern -, maar ook voor extern partnerschap. Het moet ouders in het kader van educatief en pedagogisch partnerschap ook duidelijk zijn wat ze van ons mogen verwachten. Omgekeerd moet het ook duidelijk zijn waar wij de ouders op aanspreken. Essentieel is daarbij 'verbinden'.

'Alleen door verbinden kunnen we ons onderwijs nog beter maken.'

Het eigen karakter van iedere school dient daarbij geborgd te blijven.

6. Regeling jaarverslaggeving onderwijs

6.1 Continuïteit, balans met tabel en toelichting

Continuïteit, balans	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
Activa							
<i>Vaste activa</i>							
<i>Materiële vaste activa</i>	1.287.079	1.187.487	1.238.657	1.502.808	1.668.789	1.455.779	1.319.301
<i>Totaal van vaste activa</i>	1.287.079	1.187.487	1.238.657	1.502.808	1.668.789	1.455.779	1.319.301
<i>Vlottende activa</i>							
<i>Voorraden</i>							
<i>Vorderingen</i>	165.083	211.460	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
<i>Kortlopende effecten</i>	2.402.517	2.630.576	2.603.922	2.603.922	2.603.922	2.603.922	2.603.922
<i>Liquide middelen</i>	6.088.819	6.849.194	6.174.377	5.598.895	5.206.170	5.039.985	4.707.675
<i>Vlottende activa</i>	8.656.419	9.691.230	9.028.299	8.452.817	8.060.092	7.812.907	7.561.597
Totaal van activa	9.943.498	10.878.717	10.266.956	9.955.625	9.728.881	9.349.686	8.880.898
Passiva							
<i>Eigen vermogen</i>	7.011.477	7.210.157	7.328.095	7.290.321	6.979.914	6.688.301	6.454.593
<i>Algemene reserve</i>	3.899.445	4.011.466	4.279.404	4.391.630	4.231.223	4.089.610	4.005.902
<i>Bestemmingsreserves</i>	3.112.032	3.198.691	3.096.148	2.983.564	2.681.355	2.457.654	2.412.452
<i>Voorzieningen</i>	1.530.050	1.762.549	1.638.861	1.365.304	1.448.967	1.361.385	1.126.305
<i>Kortlopende schulden</i>	1.401.971	1.906.011	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Totaal van passiva	9.943.498	10.878.717	10.266.956	9.955.625	9.728.881	9.349.686	8.880.898

Toelichting:

Er zijn de volgende belangrijke ontwikkelingen te verwachten:

- Aanpassing van het bekostigingsstelsel VO -huidige voornemen is kalenderjaar 2021- heeft effecten op de te ontvangen Rijksbijdragen. Wanneer het criterium nevenvestiging geschrapt gaat worden heeft dit nadelige effecten voor de stichting. Dit is deel van de huidige discussie. Omdat wetgeving hierover nog niet is afgerond hanteren wij het voorzichtigheidsprincipe en gaan uit van de huidige bekostiging;
- Het eigen vermogen van StOVOG komt, mede door het positieve resultaat over verslagjaar, uit boven de signaleringsgrens. Er is beleid ingezet om meer te investeren in de formatie, reden waarom in de meerjarenbegrotingen de kengetallen personeelslasten stijgen en liquiditeit, rentabiliteit, en weerstandsvermogen terugloopt.
- Het Coornhert Gymnasium is in afwachting van de vaststelling door de gemeenteraad van een nieuw integraal huisvestingsplan IHP, waarin is voorzien dat beide gebouwen van de school in 2023 een totale ' vernieuwbouw' ondergaan. Pas na vaststelling van het IHP worden deze plannen doorgerekend en toegevoegd aan de meerjarenbegroting.
- De Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren WNRA gaat in op 1 januari 2020. De bestaande personele reserves zijn mogelijk niet voldoende wanneer langdurig zieken

vanwege de nieuwe wet aanspraak kunnen maken op een transitievergoeding bij
uitdiensttreding;

6.2 Kengetallen leerlingen en personele bezetting

Kengetallen	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose	2022 Prognose	2023 Prognose
<i>Aantal leerlingen per 1 oktober</i>	2.660	2.647	2.627	2.544	2.525	2.525	2.545
Personele bezetting per 31 december							
<i>Bestuur / management (fte)</i>	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
<i>Personeel primair proces (fte)</i>	159,00	155,00	155,00	154,00	150,00	150,00	152,00
<i>Ondersteunend personeel (fte)</i>	66,00	65,00	65,00	58,00	58,00	58,00	58,00
<i>Totale personele bezetting (fte)</i>	233,00	228,00	228,00	220,00	216,00	216,00	218,00
Overige kengetallen	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
<i>Aantal II / Totaal personeel</i>	11,48	11,42	11,52	11,56	11,69	11,69	11,67
<i>Aantal II / Onderwijzend personeel</i>	16,82	16,79	16,95	16,52	16,83	16,83	16,74

Toelichting

2018 kende een afname met 13 leerlingen, mede vanwege een hogere uitstroom uit de examenklassen versus een lagere nieuwe instroom. Wij verwachten tot 2023 een beperkte krimp. De totale personele bezetting is licht gedaald t.o.v. 2017. De verhouding personeel in primair proces met ondersteunend personeel is licht versterkt, een bewijs van de keuze om zoveel mogelijk middelen te investeren in het onderwijsproces.

6.3 Balans per ultimo met tabel en toelichting

Balans	31-12-2018	31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.187.487	1.287.079
Totaal van vaste activa	1.187.487	1.287.079
Vlottende activa		
Vorderingen	211.460	165.083
Kortlopende effecten	2.630.576	2.402.517
Liquide middelen	6.849.194	6.088.819
Totaal van vlottende activa	9.691.230	8.656.419
Totaal van activa	10.878.717	9.943.498
Passiva		
Eigen vermogen	7.210.157	7.011.477
Voorzieningen	1.762.549	1.530.050
Kortlopende schulden	1.906.011	1.401.971
Totaal van passiva	10.878.717	9.943.498

Toelichting

Materiële vaste activa is afgenomen doordat er dit jaar weinig investeringen hebben plaatsgevonden.

Voorziening is toegenomen ten gevolge van de nieuw voorziening langdurig werklozen en de dotatie van 50 spaaruren.

Kortlopende schulden zijn toegenomen doordat er € 543.000 van de prestatiebox doorgeschoven wordt naar 2019.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

6.4 Raming baten en lasten met tabel en toelichting

CP Staat van baten en lasten	01-01-2017 t/m	01-01-2018 t/m	01-01-2019 t/m	01-01-2020 t/m	01-01-2021 t/m	01-01-2022 t/m	01-01-2023 t/m
	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
<i>Prognose basis aantal leerlingen</i>	2.660	2.647	2.627	2.544	2.525	2.525	2.545
Baten							
<i>Rijksbijdragen</i>	21.379.232	21.616.272	21.713.609	21.067.531	20.889.245	20.985.208	21.035.367
<i>Overige baten</i>	253.268	344.607	354.224	258.556	246.287	245.053	246.165
Totaal baten	21.632.500	21.960.879	22.067.833	21.326.087	21.135.532	21.230.261	21.281.532
Lasten							
<i>Personeelslasten</i>	17.876.074	18.273.030	18.753.071	18.311.014	18.424.928	18.528.390	18.523.149
<i>Afschrijvingen</i>	283.401	284.882	224.524	222.847	213.010	185.734	187.291
<i>Huisvestingslasten</i>	866.907	1.483.616	1.265.100	1.274.500	1.270.200	1.273.200	1.268.500
<i>Overige lasten</i>	1.788.693	1.784.250	1.761.200	1.609.500	1.591.800	1.588.550	1.590.300
Totaal lasten	20.815.075	21.825.778	22.003.895	21.417.861	21.499.938	21.575.874	21.569.240
Saldo baten en lasten	817.425	135.101	63.938	-91.774	-364.406	-345.613	-287.708
<i>Financiële baten</i>	55.429	71.816	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
<i>Financiële lasten</i>	9.034	8.237					
Totaal resultaat	863.820	198.680	117.938	-37.774	-310.406	-291.613	-233.708

Toelichting

Er is al 10 jaar sprake van krimp in de regio. StOVOG stelt zich daarop in, onder andere door het hebben van een flexibele schil in het personeelsbestand, en heeft zich hiermee voorbereid. StOVOG constateert ook dat ze feitelijk alleen maar is gegroeid in die 10 jaar. Dat is ook zichtbaar in het aantal aanmeldingen waardoor per 1 oktober 2018 het totaal op 2.647 leerlingen uit kwam. Voor de komende jaren gaan we uit van een lichte daling, voor het jaar 2023 (t+5) is de prognose een totaal van 2.545 leerlingen.

Bij de ontwikkeling van de formatie is rekening gehouden met een structurele stijging van de personele bekostiging per 1 januari 2019 van 2,6%.

Uitgangspunten

Bij de behandeling van de Meerjarenbegroting StOVOG in december 2018 heeft de Raad van Toezicht het begrotingsbeleid goedgekeurd (zie blz. 13-15 van het document Begroting 2019, Forecast 2020-2023).

Jaarrekening 2018 STOVOG

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized 'L' or similar character.

Grondslagen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Grondslagen voor financiële
verslaggeving

Grondslagen

Enkelvoudig

Algemene grondslagen Grondslagen voor de jaarrekening
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Titel 9 Boek 2 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs, oftewel RJ660.

De jaarrekening is verder gebaseerd op:

- De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie. Dit betekent dat alle waarderungen en grondslagen zijn gebaseerd op voornoemde veronderstelling.
- Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.
- De jaarrekening is opgesteld in hele euro's. Het verslagjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
- De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn overigens gelijk aan het voorgaande jaar.

Het resultaat kan worden bepaald als het verschil tussen de aan het verslagjaar toe te rekenen baten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Opbrengsten worden verantwoord wanneer deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Grondslagen Waardering van de activa en de passiva

Balans Alle activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en verminderd met de afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van deze verkrijgingsprijs en zijn dus lineair. Activering vindt plaats voor aanschaffingen boven € 1.134,45.

Stovog heeft als beleid dat investeringen in de schoolgebouwen in het jaar van de investering ten laste van de exploitatie worden gebracht. Het economisch claimrecht van de schoolgebouwen ligt immers bij de gemeente Gouda en zijn derhalve geen eigendom van de stichting.

Effecten

De effecten worden opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of, indien lager, tegen de marktwaarde per balansdatum. De Rabobank heeft hiervoor overigens een hoofdsomgarantie afgegeven.

Flottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. De vervolgwaaardering van de vorderingen is de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Indien noodzakelijk geacht is rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid. De overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.

Passiva

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter borging van de continuïteit van de stichting en is opgebouwd uit reserves. De algemene reserve dient voor het afdekken van de risico's op het gebied van gebouwen en leermiddelen.

Reserve personeel

De afspraak voor wat betreft de hoogte van de reserve ad 8 % van de brutoloonkosten betekent dat er een reserve zou moeten zijn van minimaal € 950.000,-. In 2018 heeft een dotatie plaatsgevonden. Op basis van de risicoanalyse acht het College van Bestuur de personele reserve voor 2018 toereikend.

Reserve Brede School

De specifieke bestemming voor Brede School is bepaald door het College van Bestuur. De gelden zijn opgebouwd uit de ontvangen exploitatie Brede School gelden van de gemeente.

Reserve schoolontwikkeling

Met ingang van 1 januari 2013 mogen de scholen een zogenaamde 'reserve schoolontwikkeling' creëren van maximaal 3% van de lumpsumvergoeding. Zij mogen deze reserve vormen vanuit een positief resultaat van de school.

Scholen mogen deze reserve inzetten voor projecten e.d., waarbij verantwoording achteraf aan het College van Bestuur dient te geschieden.

Reserve branchecursussen

Speciaal voor Het Segment is een bestemmingsreserve branchecursussen gecreëerd op 1 januari 2013. Hiermee kan de school leerlingen instaat stellen om door middel van specifieke brancheopleidingen de leerlingen gecertificeerd dan wel gediplomeerd een betere kans op de arbeidsmarkt te hebben.

Behorende bij onze verdring

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

De school mag hier jaarlijks tot een bedrag van € 150.000,- aan onttrekken.

Schulden en overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de reële waarde.

- Kortlopende schulden betreffen schulden ten behoeve van crediteuren, schulden terzake van belastingen en sociale premies en schulden terzake van pensioenen.

- De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De vervolgwaaarding van de kortlopende schulden is de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Vooruit ontvangen niet geoormerkte subsidie OCW

Voor de vooruit ontvangen niet geoormerkte subsidie OCW zijn bestedingsplannen aanwezig.

B.2 Liquide Middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Overigens heeft de stichting geen rekeningcourantschulden. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en dienen ter dekking van de algemene reserve, de overige reserves en de voorzieningen.

B.3 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat er een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Waardering van de voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Overgangsregeling voorziening groot onderhoud

STOVOG hanteert voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspanden worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanning.

STOVOG maakt gebruik van de overgangsregeling. De tijdelijke regeling in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalitatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven. Daarbij is afgesproken dat de RJ-werkgroep Onderwijs van de Raad voor de Jaarverslaggeving in samenwerking met de sectorraden in de komende maanden een onderzoek uitvoert. De werkgroep zal hierbij worden ondersteund door een aantal betrokken schoolbesturen. Doel van dit onderzoek is te komen tot een verwerkingswijze in 2020 die aansluit bij de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving waarbij rekening wordt gehouden met onderwijssector-specifieke aspecten.'

Voorziening Onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud is een voorziening gecreëerd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De stand van de voorziening is afgestemd op het onderhoud in de komende jaren, waarbij rekening wordt gehouden met bepaalde risicofactoren ten aanzien van de componenten. De gevormde onderhoudsvoorziening heeft als doelstelling alle gebouwen te voorzien van kwalitatief onderhoud om deze gebouwen op langere termijn in stand te houden en dient ter egalisering van de onderhoudskosten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Daarbij wordt steeds een vijfjarig perspectief gehanteerd.

Voorziening verlofregelingen

De voorziening verlofregelingen is opgebouwd om de kosten te dekken die ontstaan door medewerkers die spaarverlof willen opnemen en voor medewerkers die gebruik maken van de spaarmogelijkheid welke is ontstaan op grond van het in de cao 2014-2015 vastgelegde basisrecht van 50 uur (naar rato). De voorziening verlofregelingen is gewaardeerd tegen nominale waarde van de opgebouwde rechten.

Voorziening jubilea

Om jubilarissen te kunnen gratificeren is een berekening gemaakt van de hoogte van de uit te keren gratificaties. De voorziening jubilea is gewaardeerd tegen contante waarde en voor 100% van toekomstige uit te betalen ambtsjubilea.

Pensioenvoorziening

De stichting is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP en de stichting heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Om deze reden is de toegezegde-pensioenregeling verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling en zijn de over het boekjaar verschuldigde pensioenpremie's in de resultatenrekening verantwoord.

B.4 Overige activa en passiva

De overige activa en passiva betreffen

- o Vorderingen
- o Liquide middelen
- o Kortlopende schulden

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Grondslagen Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Staat van B 5.1. Algemeen

baten en Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (subsidies en overige baten) en alle hiermee

lasten verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

B 5.2. Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering en overige baten.

B 5.3. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

De vooruit ontvangen investeringssubsidies die samenhangen met de daarbij horende geactiveerde investeringen vallen jaarlijks vrij ten gunste van de staat van baten en lasten in gelijke delen naar rato van de economische levensduur van de bijbehorende geactiveerde investering

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Grondslagen

Kasstroom- en liquiditeitsrisico

Kasstroomoverzicht

Kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument in omvang zullen fluctueren. STOVOG wordt periodiek bevoorschot door het Ministerie van OC&W. Het kasstroom- en liquiditeitsrisico worden beperkt door de spreiding van de betalingen in relatie tot de inkomsten. Overigens zijn de banktegoeden direct opeisbaar

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is gebaseerd op de indirecte methode, waarbij als basis de staat van baten en lasten en de overige mutaties tussen de begin- en eindbalans worden gebruikt. De geldmiddelen bestaan uit de liquide middelen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Algemeen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Algemene informatie

Informatie over de rechtspersoon

Bevoegd gezag nummer	41525
Statutaire naam	Stovog
Juridische vorm	Stichting
KvK nummer	24371937
Webadres	
Sector	Voortgezet onderwijs
Samenwerkingsverband passend onderwijs	Nee
Vallend onder financiële verslaggeving gemeente	Niet
Volledige doordecentralisatie middelen gemeente	Nee
Sprake van personele unie	Nee

Statutair adres

Straatnaam	Krugerlaan
Huisnummer	20
Huisnummer toevoeging	
Postcode	2806EJ
Vestigingsplaats	GOUDA

Correspondentie adres

Straatnaam	
Huisnummer	
Huisnummer toevoeging	
Postbusnummer	2134
Postcode	2800BG
Plaats	GOUDA

Informatie over de rapportage

Type jaarrekening	Enkelvoudig
Begindatum rapportageperiode	
Einddatum rapportageperiode	

Contactpersoon voor deze rapportage

Naam	Willy van Scheijndel
Aanhef	Mevrouw
Functie	Controller
Telefoonnummer	0182586890
E-mailadres	willyvanscheijndel@stovog.nl

Contactgegevens administratiekantoor

Naam van het administratiekantoor	
Administratienummer van het administratiekantoor	
Straatnaam	
Huisnummer	
Huisnummer toevoeging	
Postbusnummer	
Postcode	
Plaats	
Naam contactpersoon	
Aanhef	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Gegevens accountant

Naam van het accountantskantoor	Astrium onderwijsaccountants
Naam van de accountant	Dhr N Lansbergen RA

Instellingen vallend onder het bevoegd gezag, specificatie

Volgnummer	BRIN nummer	Statutaire naam rechtspersoon
------------	-------------	-------------------------------

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Balans

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

EUR Bedragen: x 1

31-12-2018

Enkelvoudig Realisatie

31-12-2017

Enkelvoudig Realisatie

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Materiële vaste activa

Financiële vaste activa

Totaal van vaste activa

Flottende activa

Vorraden

Vorderingen

Kortlopende effecten

Liquide middelen

Totaal van flottende activa

Totaal van activa

Passiva

Eigen vermogen

Voorzieningen

Langlopende schulden

Kortlopende schulden

Totaal van passiva

	1.187.487	1.287.079
	1.187.487	1.287.079
	211.460	165.083
	2.630.576	2.402.517
	6.849.194	6.088.819
	9.691.230	8.656.419
	10.878.717	9.943.498
	7.210.157	7.011.477
	1.762.549	1.530.050
	1.906.011	1.401.971
	10.878.717	9.943.498

Toelichtingen

Aanpassing balansgegevens per 1 januari boekjaar

Toelichting aanpassing balansgegevens per 1 januari boekjaar

Toelichting op de balans

Enkelvoudig

Nee

Toelichting

Materiele vaste activa is afgenomen doordat er dit jaar weinig investeringen hebben plaatsgevonden.

Voorziening is toegenomen ten gevolge van de nieuw voorziening langdurig werklozen en de dotatie van 50 spaaruren.

Kortlopende schulden zijn toegenomen doordat er € 543.000 van de prestatiebox doorgeschoven wordt naar 2019.

Gebeurtenissen na balansdatum

nvt

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

Staat van baten en lasten

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

01-01-2018 t/m

01-01-2018 t/m

01-01-2017 t/m

31-12-2018

31-12-2018

31-12-2017

EUR Bedragen: x 1

Enkelvoudig Realisatie

Enkelvoudig Begroting

Enkelvoudig Realisatie

Baten

Rijksbijdragen	21.616.272	21.207.897	21.379.232
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden			
College-, cursus-, les- en examengelden			
Baten werk in opdracht van derden			
Overige baten	344.607	180.972	253.268
Totaal baten	21.960.879	21.388.869	21.632.500

Lasten

Personeelslasten	18.273.030	17.845.850	17.876.074
Afschrijvingen	284.882	307.000	283.401
Huisvestingslasten	1.483.616	1.264.500	866.907
Overige lasten	1.784.250	1.786.250	1.788.693
Doorbetalingen aan schoolbesturen			
Totaal lasten	21.825.778	21.203.600	20.815.075
Saldo baten en lasten	135.101	185.269	817.425
Gerealiseerde herwaardering			
Financiële baten	71.816	85.000	55.429
Financiële lasten	8.237		9.034
Resultaat	198.680	270.269	863.820
Belastingen			
Resultaat uit deelnemingen			
Resultaat na belastingen	198.680	270.269	863.820
Aandeel in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt			
Totaal resultaat	198.680	270.269	863.820

Toelichtingen

Enkelvoudig

Analyse verschillen realisatie verslagjaar versus begroting

Analyse verschillen realisatie verslagjaar versus realisatie vorig jaar

De staat van baten en lasten over 2018 sluit met een positief jaarresultaat van € 198.680 tegenover een positief begroot resultaat van € 270.269 en een positief resultaat over 2017 van € 863.820. Wij wijzen u wel op het feit dat in het positieve resultaat 2017 een éénmalig positief effect is opgenomen inzake een vrijval van de voorziening groot onderhoud nieuwbouw van de GSG Leo Vroman ten gunste van het resultaat ad 458.500.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Resultaatbestemming

nvt

zie verdeling reserve

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Kasstroomoverzicht

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

01-01-2018 t/m

01-01-2017 t/m

31-12-2018

31-12-2017

EUR Bedragen: x 1

Enkelvoudig Realisatie

Enkelvoudig Realisatie

Kasstromen uit operationele activiteiten

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

135.101 817.425

Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat

Aanpassingen voor afschrijvingen

284.882 283.401

Aanpassingen voor waardeveranderingen

Toename (afname) van voorzieningen

232.499 -235.334

Overige aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat

Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat

517.381 48.067

Veranderingen in werkkapitaal

Afname (toename) van voorraden

Afname (toename) van kortlopende vorderingen

-63.409 254.645

Afname (toename) van effecten

-228.059 -37.467

Toename (afname) van kortlopende schulden

501.476 142.003

Totaal van veranderingen in werkkapitaal

210.008 359.181

Kasstroom uit bedrijfsoperaties

862.490 1.224.673

Ontvangen interest

88.848 79.138

Betaalde interest

5.673 9.034

Ontvangen dividenden

Mutaties overige financiële vaste activa

Betaalde winstbelasting

945.665 1.294.777

Kasstroom uit operationele activiteiten

Kasstromen uit investeringsactiviteiten

Verwerving van immateriële vaste activa

Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van immateriële vaste activa

Verwerving van materiële vaste activa

185.290 259.902

Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa

Investerings in deelnemingen en samenwerkingsverbanden

Toename (afname) leningen aan OCW en EZ

Toename (afname) overige financiële vaste activa

-185.290 -259.902

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Kasstromen uit financieringsactiviteiten

Toename langlopende schulden

Aflossing langlopende schulden

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Overige balansmutaties

Toename (afname) van liquide middelen

760.375 1.034.875

Toelichtingen

Enkelvoudig

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Immateriële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting immateriële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Immateriële vaste activa: Verloopoverzicht EUR 31-12-2018

Bedragen: x 1

Immateriële vaste activa, posten

Stand aan het begin van de periode

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode

Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van immateriële vaste activa aan het begin van de periode

Som der herwaarderingen die betrekking hebben op de immateriële vaste activa aan het begin van de periode

Immateriële vaste activa aan het begin van de periode

Verloop gedurende de periode

Investerings

Desinvesteringen

Afschrijvingen

Afschrijving op desinvesteringen

Herwaarderingen

Bijzondere waardeverminderingen

Terugneming van bijzondere waardeverminderingen

Overige mutaties

Mutatie gedurende de periode

Stand aan het eind van de periode

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode

Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van immateriële vaste activa aan het einde van de periode

Som der herwaarderingen die betrekking hebben op de immateriële vaste activa aan het einde van de periode

Immateriële vaste activa aan het einde van de periode

Kosten van
ontwikkeling

Overige immateriële
vaste activa

Totaal van immateriële
vaste activa

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

Materiële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting materiële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht EUR 31-12-2018							
Bedragen: x 1							
Materiële vaste activa, posten							
Stand aan het begin van de periode							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode			4.097.957				4.097.957
Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van materiële vaste activa aan het begin van de periode			2.810.878				2.810.878
Som der herwaarderings die betrekking hebben op de materiële vaste activa aan het begin van de periode							
Materiële vaste activa aan het begin van de periode			1.287.079				1.287.079
Verloop gedurende de periode							
Investerings			185.290				185.290
Desinvesteringen							
Afschrijvingen			284.882				284.882
Afschrijving op desinvesteringen							
Herwaarderings							
Bijzondere waardeverminderingen							
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen							
Overige mutaties							
Mutatie gedurende de periode			-99.592				-99.592
Stand aan het eind van de periode							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode			4.283.247				4.283.247
Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van materiële vaste activa aan het einde van de periode			3.095.760				3.095.760
Som der herwaarderings die betrekking hebben op de materiële vaste activa aan het einde van de periode							
Materiële vaste activa aan het einde van de periode			1.187.487				1.187.487

WOZ- en verzekerde waarde gebouwen en terreinen, specificatie EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Omschrijving	Bedrag	Peildatum
------------	--------------	--------	-----------

Geen specificaties

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

Financiële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting financiële vaste activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Financiële vaste activa, verloopoverzicht EUR 31-12-2018

Bedragen: x 1

Aandelen, certificaten van aandelen en andere vormen van deelneming in groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op groepsmaatschappijen	Vorderingen op andere deelnemingen	Vorderingen op OCW en EZ	Vorderingen op gemeenten en GR's	Effecten	Overige vorderingen	Totaal van financiële vaste activa
---	---------------------	-------------------------------------	------------------------------------	--------------------------	----------------------------------	----------	---------------------	------------------------------------

Financiële vaste activa, posten

Stand aan het begin van de periode

Financiële vaste activa aan het begin van de periode

Verloop gedurende de periode

Investerings en verstrekte leningen

Desinvesteringen en aflossingen

Waardeveranderingen

Aandeel in resultaat deelnemingen

Stand aan het eind van de periode

Financiële vaste activa aan het einde van de periode

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Aandelen	Nederlandse staatsobligaties	Overige obligaties	Overige effecten	Effecten
----------	------------------------------	--------------------	------------------	----------

Langlopende effecten, verloopoverzicht EUR 31-12-2018

Bedragen: x 1

Langlopende effecten, posten

Stand aan het begin van de periode

Financiële vaste activa aan het begin van de periode

Verloop gedurende de periode

Investerings en verstrekte leningen

Desinvesteringen en aflossingen

Waardeveranderingen

Stand aan het eind van de periode

Financiële vaste activa aan het einde van de periode

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vlottende activa

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting vlottende activa

Vlottende activa	31-12-2018	31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Realisatie
Voorraden		
Voorraden		
Vorderingen		
Debiteuren	76.006	40.042
OCW/EZ		
Gemeenten en GR's		
Groepsmaatschappijen		
Andere deelnemingen		
Personeel		
Ouders, studenten, deelnemers en cursisten		
Overige overheden		
Waardering onderhanden projecten		
Overige vorderingen		
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen		
Subtotaal vorderingen	76.006	40.042
Overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vooruitbetaalde kosten	112.933	85.488
Verstrekke voorschotten		
Te ontvangen interest	22.521	39.553
Overige overlopende activa		
Overlopende activa	135.454	125.041
Totaal van vorderingen	211.460	165.083
Effecten		
Aandelen		
Obligaties	2.630.576	2.402.517
Effecten	2.630.576	2.402.517
Liquide middelen		
Kasmiddelen	202	1.176
Tegoeden op bankrekeningen	6.848.992	6.087.643
Deposito's		
Schatkistbankieren		
Liquide middelen	6.849.194	6.088.819
Totaal van vlottende activa	9.691.230	8.656.419

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Eigen vermogen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting eigen vermogen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

	Algemene reserve	Bestemmingsreserve publiek	Bestemmingsreserve privaat	Bestemmingsfonds publiek	Bestemmingsfonds privaat	Herwaarderingsreserve s	Andere wettelijke reserves	Statutaire reserves	Groepsvermogen	Aandeel in het groepsvermogen dat niet aan de rechtspersoon toekomt	Totaal van eigen vermogen
Eigen vermogen, verloopoverzicht EUR 31-12-2018											
Bedragen: x 1											
Eigen vermogen, posten											
Stand aan het begin van de periode											
Eigen vermogen aan het begin van de periode	3.899.445	3.112.032							7.011.477		7.011.477
Verloop gedurende de periode											
Resultaat verslagperiode	112.021	86.659							198.680		198.680
Overige mutaties verslagperiode											
Stand aan het eind van de periode											
Eigen vermogen aan het einde van de periode	4.011.466	3.198.691							7.210.157		7.210.157

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

[Handwritten signature]

Eigen vermogen, specificatie

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting eigen vermogen, specificatie

Specificatie van publieke bestemmingsreserves EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Beschrijving	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
1	Reserve Personeel	1.609.445	48.819		1.658.264
2	Reserve Schoolontwikkeling	448.649	95.480		544.129
3	Reserve Brede school	3.938			3.938
4	Reserve Branche cursus	1.050.000	-57.640		992.360
Totaal		3.112.032	86.659		3.198.691

Specificatie van private bestemmingsreserves EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Beschrijving	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
Geen specificaties					
Totaal					

Specificatie van publieke bestemmingsfondsen EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Beschrijving	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
Geen specificaties					
Totaal					

Specificatie van private bestemmingsfondsen EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Beschrijving	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
Geen specificaties					
Totaal					

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Voorzieningen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting voorzieningen, toelichting

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl	Personele voorzieningen	Voorziening voor verlieslatende contracten	Voorziening voor groot onderhoud	Overige voorzieningen	Totaal van voorzieningen
Voorzieningen: Verloopoverzicht EUR 31-12-2018					
Bedragen: x 1					
Voorzieningen, posten					
Stand aan het begin van de periode					
Voorzieningen aan het begin van de periode	343.276		1.186.774		1.530.050
Verloop gedurende de periode					
Dotaties	164.883		190.000		354.883
Onttrekkingen	32.990		85.208		118.198
Vrijval	4.186				4.186
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet					
Stand aan het eind van de periode					
Voorzieningen aan het einde van de periode	470.983		1.291.566		1.762.549
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	103.302		291.566		394.868
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	367.681		1.000.000		1.367.681
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar					

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Voorzieningen, specificatie

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting voorzieningen, specificatie

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl	Sociaal beleid, reorganisatie en rechtspositioneel	Verlofsparen en sabbatical leave	Eigen risico WGA	Voorziening voor jubileumuitkeringen	Werkloosheidsbijdragen	Langdurig zieken	Overige personele voorzieningen	Totaal personele voorzieningen
Uitsplitsing personele voorzieningen, verloopoverzicht EUR 31-12-2018								
Bedragen: x 1								
Voorzieningen, posten								
Stand aan het begin van de periode								
Voorzieningen aan het begin van de periode	84.332	182.059		76.885				343.276
Verloop gedurende de periode								
Dotaties		97.491		33.700		33.692		164.883
Onttrekkingen				32.990				32.990
Vrijval	4.186							4.186
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet								
Stand aan het eind van de periode								
Voorzieningen aan het einde van de periode	80.146	279.550		77.595		33.692		470.983
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar		50.000		25.000		28.302		103.302
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	80.146	229.550		52.595		5.390		367.681
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar								

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

Toelichting langlopende schulden

Bedragen: x 1

Stand totale schuld, begin van de periode

Aflossing in de verslagperiode

Effectieve rentevoet in de verslagperiode

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Langlopende schulden, specificatie

V1841525 20190508161639 concept jaarrekening stovoog 23 april 2019 definitie.abrl

Toelichting langlopende schulden, specificatie

Langlopende schulden aan kredietinstellingen, specificatie EUR Bedragen: x 1													
Volgnummer	Nummer lening	Stand langlopend deel, begin van de periode	Stand kortlopend deel, begin van de periode	Stand totale schuld, begin van de periode	Aangegane leningen in de verslagperiode	Aflossing in de verslagperiode	Stand totale schuld, einde van de periode	Stand kortlopend deel, einde van de periode	Stand langlopend deel, eind van de periode	Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	Effectieve rentevoet in de verslagperiode	Rente vast/vaariabel
													Elk datum looptijd o afgedekt
													Marktwaa rde renteswap s

Geen specificaties

Totaal

Overige langlopende schulden, specificatie EUR Bedragen: x 1													
Volgnummer	Nummer lening	Stand langlopend deel, begin van de periode	Stand kortlopend deel, begin van de periode	Stand totale schuld, begin van de periode	Aangegane leningen in de verslagperiode	Aflossing in de verslagperiode	Stand totale schuld, einde van de periode	Stand kortlopend deel, einde van de periode	Stand langlopend deel, eind van de periode	Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	Rente	Rente vast/vaariabel
													Elk datum looptijd o afgedekt
													Marktwaa rde renteswap s

Geen specificaties

Totaal

Aanvullende gegevens	01-01-2018 t/m
	31-12-2018
	Enkelvoudig

Legal entity identifier (LEI)

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

[Handwritten signature]

Kortlopende schulden

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Realisatie
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schulden aan andere deelnemingen		
Schulden aan banken		
Schulden aan OCW/EZ		
Schulden aan FIN		
Schulden aan gemeenten en GR's		
Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten		
Crediteuren	511.370	600.909
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.351	4.397
Schulden ter zake van pensioenen		
Schulden ter zake van werk door derden		
Kortlopende overige schulden		
Subtotaal kortlopende schulden	517.721	605.306
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	24.856	55.868
Vooruitontvangen investeringssubsidies		
Vooruitontvangen bedragen		
Vakantiegeld en vakantiedagen	572.502	501.592
Te betalen interest	2.564	
Overige overlopende passiva	788.368	239.205
Overlopende passiva	1.388.290	796.665
Totaal van kortlopende schulden	1.906.011	1.401.971

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Overheidsbijdragen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting overheidsbijdragen

Overheidsbijdragen	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2017 t/m 31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Begroting	Enkelvoudig Realisatie
Rijksbijdragen, uitsplitsing			
<i>Rijksbijdragen OCW/EZ, uitsplitsing</i>			
<i>Rijksbijdragen OCW</i>	19.569.191	19.003.219	18.986.979
<i>Rijksbijdragen OCW/EZ</i>	19.569.191	19.003.219	18.986.979
<i>Overige subsidies OCW/EZ, uitsplitsing</i>			
<i>Overige subsidies OCW</i>	1.673.545	1.949.678	2.087.652
<i>Overige subsidies OCW/EZ</i>	1.673.545	1.949.678	2.087.652
<i>Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV</i>	317.241	255.000	304.601
<i>Overige rijksbijdragen</i>	56.295		
<i>Rijksbijdragen</i>	21.616.272	21.207.897	21.379.232
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
<i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing</i>			
<i>Provinciale bijdragen en subsidies</i>			
<i>Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>			
<i>Overige overheden</i>			
<i>Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>			
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>			

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Overige baten

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting overige baten

Overige baten	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2017 t/m 31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Begroting	Enkelvoudig Realisatie
Wettelijke cursus- en leselden, uitsplitsing			
Lesgelden sector VO			
Cursusgelden sector MBO			
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden			
Baten in opdracht van derden, uitsplitsing			
Overige baten werk in opdracht van derden			
Baten werk in opdracht van derden			
Overige baten, uitsplitsing			
Opbrengst verhuur	13.121	2.000	12.869
Detachering personeel	142.610	158.000	172.158
Schenken			
Sponsoring			
Ouderbijdragen			
Verkoop (onderwijs)materiaal			
Catering			
Overige	188.876	20.972	68.241
Overige baten	344.607	180.972	253.268

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Lasten

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting lasten

Lasten	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2017 t/m 31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Begroting	Enkelvoudig Realisatie
Personeelslasten, uitsplitsing			
<i>Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing</i>			
Lonen	13.056.914	12.764.267	12.652.525
Sociale lasten	1.664.185	1.614.185	1.575.522
Premies Participatiefonds			
Premies Vervangingsfonds			
Pensioenlasten	1.968.198	1.938.198	2.050.255
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	16.689.297	16.316.650	16.278.302
<i>Overige personele lasten, uitsplitsing</i>			
Dotaties personele voorzieningen	164.883	96.700	136.236
Lasten personeel niet in loondienst	827.506	768.000	898.796
Overige	713.524	694.500	693.151
Overige personele lasten	1.705.913	1.559.200	1.728.183
<i>Ontvangen vergoedingen uitsplitsing</i>			
Vergoedingen uit het Participatiefonds			
Vergoedingen uit het Vervangingsfonds			
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	122.180	30.000	130.411
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	122.180	30.000	130.411
Personeelslasten	18.273.030	17.845.850	17.876.074
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa: Uitsplitsing			
Afschrijvingen op immateriële vaste activa			
Afschrijvingen op materiële vaste activa	284.882	307.000	283.401
Afschrijvingen	284.882	307.000	283.401
Huisvestingslasten, uitsplitsing			
Huurlasten	125.349	122.000	119.447
Verzekeringslasten			
Onderhoudskosten (klein onderhoud)	311.338	294.500	169.321
Lasten voor energie en water	242.606	256.900	278.424
Schoonmaakkosten	319.168	332.500	310.277
Belastingen en heffingen	12.964	12.600	19.367
Dotatie onderhoudsvoorziening	190.000	56.000	-238.533
Overige	282.191	190.000	208.604
Huisvestingslasten	1.483.616	1.264.500	866.907
Overige lasten, uitsplitsing			
Administratie- en beheerslasten	293.107	264.250	247.768
Inventaris en apparatuur	50.481	58.250	48.841
Leer- en hulpmiddelen	1.053.112	1.000.500	986.653
Dotatie overige voorzieningen			
Overige	387.550	463.250	505.431
Overige lasten	1.784.250	1.786.250	1.788.693
Doorbetalingen aan schoolbesturen, uitsplitsing			
<i>Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW</i>			
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so			
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor Lwoo			
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor pro			
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW			
<i>Doorbetaling op basis van 1 februari</i>			
Doorbetaling op basis van 1 februari (v)so			
Doorbetaling op basis van 1 februari sbo			
Doorbetaling op basis van 1 februari			
Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen			
Doorbetalingen aan schoolbesturen			
Gerealiseerde herwaardering			
Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
Accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	30.280	33.500	24.896
Accountantshonoraria voor andere controleopdrachten			
Accountantshonoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein			
Accountantshonoraria voor andere niet-controlediensten			
Accountantshonoraria	30.280	33.500	24.896

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

L

Financieel en overig

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting financiële en overige baten en lasten

Financiële en overige baten en lasten	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2017 t/m 31-12-2017
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Begroting	Enkelvoudig Realisatie
Financiële baten, uitsplitsing			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	71.816	85.000	55.429
Ontvangen dividenden			
Waardevermeerderingen van financiële vaste activa en van effecten			
Opbrengsten van andere effecten en vorderingen, die tot de vaste activa behoren			
Financiële baten	71.816	85.000	55.429
Financiële lasten, uitsplitsing			
Waardeverminderingen van financiële vaste activa en van effecten			
Rentelasten en soortgelijke kosten	8.237		9.034
Financiële lasten	8.237		9.034
Belastingen			
Resultaat uit deelnemingen			
Aandeel in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt			

Behorende bij onze verklaring d.d.

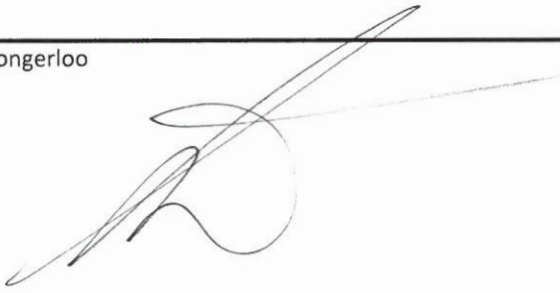
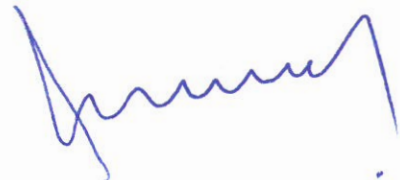
15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Ondertekening van de jaarrekening

Ondertekening door bestuurders en			
Bestuurder en toezichthouder	Soort bestuurder of toezichthouder	Locatie van de ondertekening	Datum van de ondertekening
H. van Tongerloo	Bestuurder	Stovog	15-04-2019 Ja
H.M.P. Hillenaar voorzitter RVT	Toezichthouder	Stovog	15-04-2019 Ja

H.van Tongerloo 	H.M.P. Hillenaar
--	--

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Segmentatie

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Gesegmenteerde informatie

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl	HBO	MBO	VO	PO	Overig	Totaal
Segmentatie van de balans EUR 31-12-2018						
Bedragen: x 1						
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa						
Materiële vaste activa			1.187.487			1.187.487
Financiële vaste activa						
Totaal van vaste activa			1.187.487			1.187.487
Viottende activa						
Voorraden						
Vorderingen			211.460			211.460
Kortlopende effecten			2.630.576			2.630.576
Liquide middelen			6.849.194			6.849.194
Totaal van viottende activa			9.691.230			9.691.230
Totaal van activa			10.878.717			10.878.717
Passiva						
Eigen vermogen			7.210.157			7.210.157
Voorzieningen			1.762.549			1.762.549
Langlopende schulden						
Kortlopende schulden			1.906.011			1.906.011
Totaal van passiva			10.878.717			10.878.717

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl	HBO	MBO	VO	PO	Overig	Totaal
Segmentatie EUR 31-12-2018						
Bedragen: x 1						
Baten						
Rijksbijdragen			21.616.272			21.616.272
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
College-, cursus-, les- en examengelden						
Baten werk in opdracht van derden						
Overige baten			344.607			344.607
Totaal baten			21.960.879			21.960.879
Lasten						
Personeelslasten			18.273.030			18.273.030
Afschrijvingen			284.882			284.882
Huisvestingslasten			1.483.616			1.483.616
Overige lasten			1.784.250			1.784.250
Doorbetalingen aan schoolbesturen						
Totaal lasten			21.825.778			21.825.778
Saldo baten en lasten			135.101			135.101
Gerealiseerde herwaardering						
Financiële baten			71.816			71.816
Financiële lasten			8.237			8.237
Resultaat			198.680			198.680
Belastingen						
Resultaat uit deelnemingen						
Resultaat na belastingen			198.680			198.680
Aandeel in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt						
Totaal resultaat			198.680			198.680

Toelichtingen op de segmentatie

01-01-2018 t/m

31-12-2018

Enkelvoudig

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Verbonden partijen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl
Model E Verbonden Partijen

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming EUR Bedragen: x 1			
Volgnummer	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
1	St Steunfonds chg	Stichting	gouda
2	St steunfonds Segment	Stichting	gouda

Verbonden partij, minderheidsdeelneming			
Volgnummer	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Geen specificaties			

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag			
Volgnummer	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
1	SWV Passend onderwijs	Stichting	

Toelichtingen	
Toelichting op verbonden partijen	Toelichtingen verbonden partijen
	Conform de richtlijn jaarverslag onderwijs zijn beide steunfondsen niet geconsolideerd. Het balanstotaal van beide rechtspersonen blijft onder de 5% van het geconsolideerde balanstotaal van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda, wat wij als te verwaarlozen betekenis erkennen. Op de Stichting Steunfonds De Goudse Scholengemeenschap Leo Vroman wordt geen overheersende zeggenschap door of namens Stovog uitgevoerd. Derhalve is deze niet als verbonden partij opgenomen.

Contractonderwijs	Contractonderzoek	Onroerende zaken	Overige	Eigen vermogen aan het eind van de periode	Resultaat	Omzet	Valt onder Burgerlijk wetboek 2, artikel 403	Deelnamepercentage	Consolidatie
			Ja	100.248		12.015	0 Nee		Nee
			Ja	73.803		553	0 Nee		Nee
Contractonderwijs	Contractonderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnamepercentage					
Contractonderwijs	Contractonderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnamepercentage					
			Ja						

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

[Handwritten signature]

Verantwoording subsidies

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.abri

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt			
Volgnummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum Prestatie afgerond?
1	VSV VO	860405	21-11-2017 Ja
2	VSV VO	860675	21-11-2017 Ja
3	studieverlof	852909	20-09-2017 Ja
4	studieverlof	853262	20-09-2017 Ja
5	VSV VO vast 2019	934415	20-11-2018 Nee
6	VSV VO vast 2019	934346	20-11-2018 Nee

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, uitgebreid EUR Bedragen: x 1											
Volgnummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Prestatie afgerond?
Geen specificaties											
Totaal											

G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend EUR Bedragen: x 1									
Volgnummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar
Geen specificaties									
Totaal									

G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend EUR Bedragen: x 1										
Volgnummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Geen specificaties										
Totaal										

Toelichting op de verantwoording van subsidies

Toelichting op de verantwoording van subsidies

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

WNT Algemeen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

01-01-2018 t/m

31-12-2018

EUR Bedragen: x 1

Enkelvoudig Realisatie

Complexiteitspunten

Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4	
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3	
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4	
Totaal aantal complexiteitspunten		11
Bezoldigingsklasse	D	
Bezoldigingsmaximum		146.000
Afwijkende bezoldigingsklasse	Niet van toepassing	
Afwijkend bezoldigingsmaximum		
Toelichting op de WNT		

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Visualized 201 percent (6.43) constant interference flows

© 2004 Pearson Education, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America. This publication is protected by copyright. Any unauthorized reproduction or distribution of this work without written permission from Pearson Education, Inc., is prohibited. All rights reserved.

Lailler et al. • Feedforward Connections from the Superior Colliculus to the Cerebellum
J. Neurosci., September 24, 2008 • 28(39):9771–9781 • 9777

[illegible]

Open specifications

[illegible]

Volpurnette

Other variables	Adopted leadership is a better way of working
Age	Mean = 37.96, SD = 10.03
Gender	Male = 60.3%, Female = 39.7%
Education	High school or less = 10.3%, Some college = 20.3%, Bachelor's = 30.3%, Master's = 18.3%, Doctorate = 20.8%
Years in current position	Mean = 10.1, SD = 6.1
Years in current organization	Mean = 12.1, SD = 6.1
Years in current industry	Mean = 14.1, SD = 6.1
Years in current country	Mean = 16.1, SD = 6.1
Years in current company	Mean = 18.1, SD = 6.1
Years in current department	Mean = 20.1, SD = 6.1
Years in current team	Mean = 22.1, SD = 6.1
Years in current project	Mean = 24.1, SD = 6.1
Years in current role	Mean = 26.1, SD = 6.1
Years in current position	Mean = 28.1, SD = 6.1
Years in current organization	Mean = 30.1, SD = 6.1
Years in current industry	Mean = 32.1, SD = 6.1
Years in current country	Mean = 34.1, SD = 6.1
Years in current company	Mean = 36.1, SD = 6.1
Years in current department	Mean = 38.1, SD = 6.1
Years in current team	Mean = 40.1, SD = 6.1
Years in current project	Mean = 42.1, SD = 6.1
Years in current role	Mean = 44.1, SD = 6.1
Years in current position	Mean = 46.1, SD = 6.1
Years in current organization	Mean = 48.1, SD = 6.1
Years in current industry	Mean = 50.1, SD = 6.1
Years in current country	Mean = 52.1, SD = 6.1
Years in current company	Mean = 54.1, SD = 6.1
Years in current department	Mean = 56.1, SD = 6.1
Years in current team	Mean = 58.1, SD = 6.1
Years in current project	Mean = 60.1, SD = 6.1
Years in current role	Mean = 62.1, SD = 6.1
Years in current position	Mean = 64.1, SD = 6.1
Years in current organization	Mean = 66.1, SD = 6.1
Years in current industry	Mean = 68.1, SD = 6.1
Years in current country	Mean = 70.1, SD = 6.1
Years in current company	Mean = 72.1, SD = 6.1
Years in current department	Mean = 74.1, SD = 6.1
Years in current team	Mean = 76.1, SD = 6.1
Years in current project	Mean = 78.1, SD = 6.1
Years in current role	Mean = 80.1, SD = 6.1
Years in current position	Mean = 82.1, SD = 6.1
Years in current organization	Mean = 84.1, SD = 6.1
Years in current industry	Mean = 86.1, SD = 6.1
Years in current country	Mean = 88.1, SD = 6.1
Years in current company	Mean = 90.1, SD = 6.1
Years in current department	Mean = 92.1, SD = 6.1
Years in current team	Mean = 94.1, SD = 6.1
Years in current project	Mean = 96.1, SD = 6.1
Years in current role	Mean = 98.1, SD = 6.1
Years in current position	Mean = 100.1, SD = 6.1

Green identifiers

Toelichting op de berekening van de functionerings

Periode	Aanvang functie vorig verslagjaar	Einde functie vorig verslagjaar	Omslag dienstverband (ft) vorig verslagjaar	Dienstbetrekking vorig verslagjaar	Beloning plus bereikbaar inkomenvergoedingen in vorig verslagjaar	Gedragingen betaalbaar op rekenen in vorig verslagjaar	Totaal besoldiging in vorig verslagjaar	Individueel toepasselijk besoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	Overschrijdingen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Overschuldigd bedrag en niet terugvervangen deel uitkeringen	Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	Individueel toepasselijk maximum uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	(Voor)gaans functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Toelichting overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
01-01	31-12	1.000 ja			123.133	17.200	140.333	141.000										
01-01	31-12	1.000 ja			112.182	16.869	129.051	141.000										
01-01	31-12	1.000 ja			112.182	16.869	129.051	141.000										

Uitend jaar	Wettelijk vastgesteld in vorig verslagjaar indien hoger	Uitgekende besoldiging in verslagjaar	Uitgekende besoldiging in vorig verslagjaar	Uitgekende besoldiging gehint (tabel 1 t/m 12 maanden)	Overschuldigd bedrag bedrag en nog niet terugvervangen	Totaal besoldiging versluis 87a	Toelichting overschrijding besoldigingsmaximum
-------------	---	---------------------------------------	---	--	--	---------------------------------	--

Uitend jaar	Overschrijdingen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Overschuldigd bedrag en niet terugvervangen deel uitkeringen	Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in het verslagjaar	Individueel toepasselijk maximum uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Proorgaans functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Toelichting overschrijding uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
11.150									
14.100									
14.100									
14.100									

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

[Handwritten signature]

WNT Niet-topfunctionarissen

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

WNT Vermelding niet-topfunctionarissen boven de norm

Bezoldiging niet-topfunctionaris boven de norm, specificatie EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Omvang dienstver- band (deeltijdfu- ctor in fte)	Beloning plus belastbare onkostenverg- oedingen	Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	Totale bezoldiging	Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	Toelichting overschrijding bezoldigingsma- ximum	Aanvang functie vorig verslagjaar	Einde functie vorig verslagjaar	Omvang dienstverban- d (fte) vorig verslagjaar	Beloning plus belastbare onkostenverg- oedingen in vorig verslagjaar	Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	Totale bezoldiging in vorig verslagjaar
------------	------------	--------------------	------------------	---	--	---	-----------------------	---	---	--	---------------------------------------	---	---	---	--

Geen specificaties

Toelichtingen op de bezoldiging van niet-topfunctionarissen boven de norm

Enkelboudig Realisatie

Toelichting op de bezoldiging van niet-topfunctionarissen boven de norm

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Overige gegevens

V1841525_20190508161439_concept jaarrekening stovog 23 april 2019 definitie.xbrl

Toelichting op de jaarrekening, overige gegevens

Overige gegevens

Overige gegevens voor controleverklaring

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen:

1. In december 2014 heeft de inspecteur der belastingen middels een beschikking een BTW-claim ad € 140.000 toegekend. Deze BTW-teruggave is in de jaarrekening 2014 verwerkt onder de overige baten. Op deze BTW-teruggave rust wel een potentiële terugbetalingsverplichting indien binnen tien jaar de situatie rondom de exploitatie van de kantine binnen de GSG Leo Vroman zou veranderen.

2. Op grond van de uitgangspunten van de stichting om zo economisch mogelijk gebruik te maken van marktwerking, heeft Stovog zeer beperkt langlopende contracten afgesloten. De contracten die er zijn:

- schoolboeken, Europees aanbesteed, in 2016 contract met Van Dijk
- schoonmaak, Europees aanbesteed in 2013, contract met GOM
- arbodienstverlening, aanbesteed, contract in 2016 met A-REA.

Overige gegevens

Statutaire bepalingen

Niet in de balans opgenomen rechten, specificatie EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Omschrijving	Bedrag boekjaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
Geen specificaties						

Niet in de balans opgenomen verplichtingen, specificatie EUR Bedragen: x 1

Volgnummer	Omschrijving	Bedrag boekjaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
Geen specificaties						

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 APR 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: De Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Gouda, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

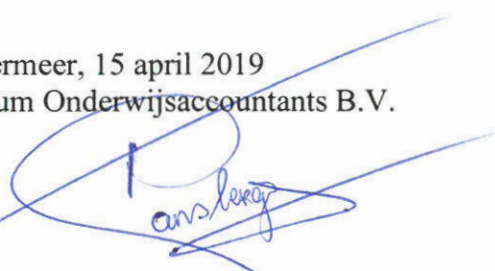
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 15 april 2019
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

 Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.